

Orgovány Nagyközség Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala
6077. Orgovány Molnár Gergely u.2.

K i v o n a t

Készült: Orgovány Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének
2018.december 19. napján megtartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Kihagyva a kihagyandók!

112/2018.(12.19.) sz. KT.
Orgovány Nagyközség Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023

H A T Á R O Z A T

Orgovány Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta az Orgovány Nagyközség Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023 megalkotására vonatkozó előterjesztést és azt változatlan formában elfogadta.

Határidő: azonnal

Felelős: Gál Szilvia polgármester

Kihagyva a kihagyandók!

Gál Szilvia s.k.
polgármester



Bagócsi Károly s.k.
címzetes főjegyző

A kivonat hitelül.
Orgovány, 2019. január 11.



(: Bagócsi Károly:)
címzetes főjegyző

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Orgovány Nagyközség Önkormányzata



2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	8
A település bemutatása	8
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	46
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	50
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	52
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	53
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	54
1. A HEP IT részletei	54
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	54
A beavatkozások megvalósítói	55
Jövőképünk.....	56
Az intézkedési területek részletes kifejtése	57
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	73
3. Megvalósítás	79
A megvalósítás előkészítése	79
A megvalósítás folyamata.....	79
Monitoring és visszacsatolás	80
Nyilvánosság	81
Érvényesülés, módosítás	82
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára.

A HEP helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzat ötévente, öt év időtartamra fogad el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.) tartalmazza.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet (továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet) 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek HEP elkészítésének alapját képezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A HEP IT a helyzetelemzés során feltárt komplex problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazza az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembe vételével kell meghatározni. A HEP IT-t a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található forma szerint kell elkészíteni.

Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

A HEP-t a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, elfogadása során figyelembe kell venni a települési nemzeti önkormányzatok véleményét. A programalkotás során törekedni kell a települési önkormányzat egyéb fejlesztési terveinek, koncepcióival történő összhangjára.

Mindezekre és a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 2. számú mellékletének 9. pontjára figyelemmel javasolt, hogy a HEP elkészítése széleskörű szakmai egyeztetés mellett történjék, bevonva a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számára ellátást, szolgáltatást nyújtó (állami) központi és önkormányzati, nemzeti önkormányzati, és civil szervezetek képviselőit, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 58/B. §-a által a 2000 fő feletti települések esetében előírt szociálpolitikai kerekasztal képviselőit.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- **mélyszegénységben élők**, (Általános értelemben mélyszegénynek az átlagostól lényegesen alacsonyabb életszínvonalon élő embereket tartják).
- **romák**, (Általános értelemben Romának (cigánynak) azokat az embereket tartják, akiknek megjelenése és vagy kifejezés-kultúrája sajátos jelleget hordoz).
- **gyermek**ek, (Gyermekeknek általában a kiskorú természetes személyeket nevezik.)
- **nők**, (Általános értelemben nőknek a reprodukciós szempontból nőnek minősülő embereket tekintik).
- **idősek**, (Általában időseknek a nyugdíjas korú embereket tekintik).

- **fogyatékkal élők** (Általában fogyatékkal élőknek a mozgás, - látás, - hallás, - és értelmi problémákkal küzdő embereket tartják).

Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség értelmezési kerete

Egyelői bánásmód és esélyegyenlőségi szempontból azért különböztetünk meg embereket, embercsoportokat, hogy érdekeiket védjük, közöttük az egyenlőtlenségeket csökkentsük.

Esélyegyenlőségi fogalmak:

Diszkrimináció negatív értelmű megkülönböztetést értünk. Az esélyegyenlőség biztosítását pozitív értelműnek tartjuk, ezért pozitív diszkriminációnak is hívjuk.

Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség az igazságosság relációjában értelmezhető.

Az egyenlő bánásmód akkor igazságos, ha egyenlőket kezel egyenlően. Ha nem egyenlőket kezel egyenlően, akkor az igazságtalan helyzetet nem számolja fel, tehát igazságtalan.

A negatív diszkrimináció generális (nemzetközi, regionális, állami) **szinten tiltott**, kivételt magasabb érdekből tehetnek államok, az állam, és magánszemélyek.

Az esélyegyenlőség érdekében tett cselekmények generálisan engedélyezettek, korlátozzuk diszkriminációs tilalom, nemzetközi szerződések, Alaptörvény vagy jogszabály lehet.¹

Mélyszegénységben élők (Jövedelmi szegénynek azokat tekintjük, akiknek jövedelme nem éri el a mediánjövedelmek (306 500 Ft) 60%-át.(183 900 Ft).² Mélyszegénységben élőknek azokat tekinthetjük, akiknek jövedelme nem éri el a középjövedelmek 40%-át (122 600 Ft).

A mélyszegénység fogalom azonban bővebb, mint a jövedelmi szegénység.

Romák (A magyarországi romák a cigányság részét képezik, a jogirodalom a roma megnevezést a cigány megnevezéshez tapadó negatív sztereotípiák miatt használja).

Gyermekek³

Gyermek az a fiatalos személy, aki tizennyolcadik évét nem töltötte be. Fiatal felnőtt az a nagykorú személy, aki a 24. évét nem töltötte be.

Hátrányos helyzetű⁴ az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve

¹ Dr. Makkos Nándor NKE KDI jegyzet.

² <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/hazteletszinv/hazteletszinv.pdf> Letöltés 2018.04. 26.

³ 1997. évi XXXI. törvény 5. §.

⁴ 1997. évi XXXI. törvény 67. §. A (1)

olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) **Halmazottan hátrányos helyzetű**

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű munkavállaló.⁵ Hátrányos helyzetű munkavállaló az, akinek a munkaerő-piacra belépéshez segítségre van szüksége, illetve az alábbi kategóriák közül egybe beletartozik:

- minden olyan személy, aki 25 év alatti, vagy a tanulmányai nappali tagozaton történő elvégzését követő két éven belül van, és aki korábban nem szerzett első rendszeresen fizetett munkát;
- minden olyan migráns munkavállaló, aki a Közösségben mozog, vagy a Közösség területén tartózkodik, vagy a Közösség területén lakóhellyel rendelkezik a munkába állás érdekében;
- minden olyan személy, aki valamely tagállamban etnikai kisebbség tagja, és aki a nyelvi, szakképzési vagy munkatapasztalat profiljának fejlesztését követeli meg, hogy javítsa a stabil foglalkoztatáshoz való hozzáférés lehetőségeit;
- minden olyan személy, aki a munka világába kíván belépni vagy újra belépni, és aki legalább két éven át távol volt a munkából és az oktatásból, mert onnan elbocsátották, vagy családi életüket azzal összeegyeztetni nem tudták;
- minden olyan személy, aki egyedül él gyermekkor után vagy gyermek;
- bármely olyan személy, aki nem rendelkezik közép, vagy felsőfokú végzettséggel vagy annak megfelelővel, aki nem rendelkezik munkával, vagy aki elveszíti munkáját;
- minden olyan személy, aki 50 évesnél idősebb, aki nem rendelkezik munkával, vagy aki elveszíti munkáját;
- bármely hosszú távú munkanélküli, azaz bármely olyan személy, aki a megelőző 16 hónaptól 12-ben munkanélküli volt, vagy 25 év alattiak esetében a megelőző 8 hónaptól 6-ban;
- minden olyan személy, akit a nemzeti jognak megfelelően szenvedélybetegnek ismertek el;
- minden olyan személy, aki a szabadságvesztés vagy más büntetőjogi intézkedés kezdete óta nem szerzett rendszeresen fizetett munkát;
- minden NUTS II-es földrajzi területen élő nő, ahol az átlagos munkanélküliség legalább kétnaptári éven át meghaladta a közösségi átlag 100% -át, és amely területen az elmúlt három naptári évből kétfőben a női munkanélküliségi ráta meghaladta a férfi munkanélküliségi ráta 150% -át; (NUTS II-es földrajzi területen a lakosság száma 800 ezer és 3 millió fő között van)

Nők (Nőknek reprodukciós szempontból nőknek minősülő, valamint nem-választó embereket tekintünk, akik a nemüket ruházat, megjelenés vagy testmódosítással választják, beleértve a többszöri sebészeti beavatkozást is. A nők nem tartoznak transzszexuális, transzvesztita, kereszt-dresszív, androgyne, poligender, genderqueer, agender, nem-változatba, vagy bármely más nem női nemi identitásba és nemi kifejezésbe, és a férfiak közé.)⁶

Idősek (átmenet kora: 45/50 – 55/60 év, idősödés: 60 – 75 év, időskor: 75 – 90 év, aggkor: 90 – 100 év, 100 év felett: matuzsálemi kor.)⁷ Esélyegyenlőségi szempontból már a 40 év felettieket is időseknek, munkaerő-piaci diszkriminációval veszélyeztetett korúaknak tartjuk. Hátrányos helyzetűek lehetnek, a kötelező nyugdíjazással sújtott munkavállalók is.)

Fogyatékkal élők (Fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszicho-szociális károsodással – illetve ezek

⁵ Commission Regulation (EC) No 2204/2002 of 5 December 2002 on the application of Articles 87 and 88 of the EC Treaty to State aid for employment Article 2. (f)

⁶ Dr. Makkos Nándor NKE KDI jegyzet, 2018.

⁷ Gerontológia előadás, Dr. Bajusz Klára egyetemi docens PTE FEEK, 2015

bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.)⁸

Közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt, (...) tulajdonsága vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.⁹

Elkövetési alakzatai: **zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás, valamint a felsoroltakra adott utasítás.**

Zaklatásnak minősül az az emberi méltóságot sértő, szexuális vagy egyéb természetű magatartás, melynek célja vagy hatása valamely fent említett tulajdonsággal rendelkező személlyel szemben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezet kialakítása.¹⁰

Jogellenes elkülönítésnek minősül az a rendelkezés, amely egyes személyeket vagy személyek csoportját a velük összehasonlítható helyzetben lévő személyektől vagy személyek csoportjától jogellenesen elkülönít.¹¹

Megtorlásnak minősül az a magatartás, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget.¹²

Közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.¹³

Rendelkezés alatt magatartást, intézkedést, feltételt, mulasztást, utasítást, gyakorlatot értünk. Alapvető különbség a két „megkülönböztetés” között, hogy míg a közvetlen hátrányos megkülönböztetés szándékosan történik, a közvetett hátrányos megkülönböztetésnek a szándékosság nem feltétele. Míg a közvetlen diszkriminációnak nem feltétele az eredmény bekövetkezése, addig a közvetett diszkrimináció az eredményre való tekintettel állapítható meg.¹⁴

Kivételek az egyenlő bánásmód elvének alkalmazása alól:

A nem egyenlő bánásmód jogellenes, míg az igazolt nem egyenlő bánásmód jogszerű, mert jogszabályba van foglalva. Igazolt nem egyenlő bánásmód esetén magasabb érdek „felülírja” az egyenlő bánásmód követelményét. Az Ebktv. szerint: „Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az olyan magatartás, intézkedés, feltétel, mulasztás, utasítás vagy gyakorlat (a továbbiakban együtt: rendelkezés) nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét,

a) amely a hátrányt szenvedő fél alapvető jogát másik **alapvető jog** érvényesülése érdekében, elkerülhetetlen esetben korlátozza, feltéve, hogy a korlátozás a cél elérésére alkalmas és azzal arányos,

b) amelynek az a) pont hatálya alá nem tartozó esetekben **tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, ésszerű indoka van.**”¹⁵

Faji hovatartozás, bőrszín, nemzetiség, nemzetiséghez való tartozás, alapján történő megkülönböztetés esetében nincs mérlegelésnek helye, (alapjog érvényesülésére, vagy ésszerű indokra hivatkozásnak).¹⁶

Igazolt lehet a nem egyenlő bánásmód az Emberi Jogok Európai Egyezménye alapján, ha „egy demokratikus társadalomban a **nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök**

⁸ A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4 §.

⁹ 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Ebktv) 8. §

¹⁰ Ebktv 10 § (1)

¹¹ Ebktv 10 § (2)

¹² Ebktv 10 § (3)

¹³ Ebktv 9. §

¹⁴ Dr. Makkos Nándor NKE KDI jegyzet, 2018.

¹⁵ Ebktv. 7§ (2) a, b.

¹⁶ Ebktv. 7§ (3)

védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges. Igazolt lehet tehát nemzetbiztonsági cselekmények esetén, különösen bármely törvényi, vagy **a Tanács elrendelése esetén, a miniszter által elfogadott bármely eszköz alapján, illetve hogy eleget tegyen a miniszter által előírt rendelkezésnek.** Nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek a megkülönböztetés, a kirekesztés vagy **az adott munkához kapcsolódó, a benne rejlő követelményeken alapuló preferencia sem, illetve a munkaviszonyokban sem, ha az a munka jellege miatt kikerülhetetlen.** A „kikerülhetetlen” ok lehet jogi jellegű vagy tényleges ok. A Tanács irányelve szerint „Nagyon korlátozott körülmények között igazolható az eltérő bánásmód, ha a valláshoz, meggyőződéshez, fogyatékosághoz, korhoz vagy szexuális irányultsághoz kapcsolódó jellemző valódi és meghatározó alkalmazási feltételt eredményez, amikor a cél jogos és az alkalmazási feltétel arányos.”¹⁷

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák¹⁸

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeperáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésnek megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értéként építve alakít ki befogadó környezetet.

¹⁷ A Tanács 2000. november 27-i 2000/78/EK Irányelve a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról (23)

¹⁸ Varga Aranka (2006) Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In Ismeretek a Romológia Alapképzési Szakhoz. PTE Pécs.

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Orgovány Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹⁹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Orgovány a Duna–Tisza közti homokhátság déli részén Kecskeméttől 26 km-re fekszik. A megyeszékhelyről az 54-es úton közelíthető meg legkönnyebben.

Orgovány településről a Kr. u. I–II. századtól vannak tárgyi emlékek, de a török uralma alatt elnéptelenedik és 1901-ben történt községgé alakításáig Kunszentmiklós pusztája.

A legrégebbi máig fennmaradt emléket Orgoványon a szarmaták hagyták ránk, akik Kr. u. I-II. században éltek a Duna-Tisza közén. 1978-ban településmaradvány nyomai kerültek felszínre. A településnek 51 lakó- illetve hulladékgödreből jelentős mennyiségű szarmata leletanyag került elő. Egy másik helyszínen feltártak 30 szarmata- és hun kori sírt. A sírokból többféle lelet került a felszínre, karneol, borostyán, festett pasztagyöngyök, vaskés, fibula, karkötő.

Meglepő módon római kori emlékeket is találtak a falunkban 1966-ban. Nevezetesen családom ősi birtokán, az Aczél-tanya melletti domb területén bronzkori és szarmata cserépmaradványok mellett egyebek között egy bronzpáncél-töredék is előkerült. A megmaradt lemez dísz a kiterjesztett szárnyú római sas, a győzelmi koszorút tartó Victoria, lábai alatt elhelyezett GEM felirattal, majd ez alatt egy bika látható. A páncélt egy iker-légióhoz (geminos) tartozó személy viselte. Az iker-légió Kr. u. 107 táján a Duna-Tisza közén keresztül Daciába (Erdély területe, római tartomány volt) vonult. Feltehetően a díszpáncélt ezen az úton vesztette el a viselője.

Az ásások és régészeti feltárások a település közvetlen környezetében a következő leleteket eredményezték. 1967-ben Kr. u. V-VIII. századból való öt szegényes avar sírt tártak fel. 1976-ban Árpád-kori (honfoglalás-kori) rotunda (kerek alaprajzú épület) és a körülötte elterülő temető maradványa került felszínre. 1961-ben, majd 1978-ban Zsigmond- és Mátyás-kori érem került felszínre, továbbá egy övdísz és két gyűrű. Felszínre került kőhalmok templommaradványra utaltak. 1978-ban II. Lajos korabeli (1521-1526) dénárok kerültek elő szántás közben.

A község elnevezésével kapcsolatban több variáció kering a köztudatban, mindegyik valószínűsíthető, de egyik sem bizonyított. Az egyik nézet szerint a település nevének eredete a honfoglalás korára vezethető vissza. Orgovány, akárcsak a környékbeli falvak (Tázlár, Bócsa, Kötöny) honfoglalás kori vezérekről kapták a neveiket, akik ezen a környéken területet kaptak. A község elnevezését kapcsolatba hozták még az orgona növényvel, vagy másképp orgovány fával is. Emellett a település betelepülés előtti területe mocsaras, ingoványos volt, ezért elképzelhető az elnevezés innen való eredete.

A XV. századtól Orbogán szállásként említik, mely elnevezést kun eredetűnek tartják.

A község kialakulása tehát nem 107 éve kezdődött, hanem lényegesen régebben. Ennek bizonyítását a fent említett régészeti kutatások eredményei is igazolták. A tanyavilág központjainak elnevezéséről az 1800-as évek közepéről maradt írásos dokumentum, mely megnevezi a központokat: Kargala, Kápolna, Nyakvágó, Alsójárás, Felsőjárás. Ezeket az elnevezéseket még ma is használja a falu közössége. Török eredetre vezethető vissza a Kargala-dűlő elnevezés: „Karg Allah!” - Isten segíts! jelentés alapján. Ezért egyesek a községet azóta is török eredetűnek vélik, ugyanis a török nyelvben *orgo* alsót, *vány* felsőt jelent. Ezt látszik bizonyítani két mai elnevezés is a településen: Alsójárás, Felsőjárás. Ha meg is van a kétségtelen

¹⁹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

nyelvi rokonság a török szavakkal, mégis valószínűbb, hogy a község elnevezése a kunoktól származik.

A középkorban kunok lakták a területet. 1436 és 1505 között a település a halasi székhöz tartozott. Ez idő tájt már a népesebb kuntelepülések között tartják számon. Az 1559. évi török kincstári fejadólajstrom öt önálló településként tartja számon, öt adóköteles házzal.

1436-tól egészen a török időkig bizonyítottan lakott település volt Orgovány. Erre utalnak a temető-maradványok, a középkori kápolna-maradványai, melynek romjait az 1700-as években is láthatták az orgoványi pásztorok, csikósok. Köveiből épült meg a kunszentmiklósi református templom talapzata. Valamikor a XV-XVI. Században Orgoványon épült egy templom, ami azt jelenti, hogy ekkor már jelentős település volt. 1526-os mohácsi vészt követően viszont az Alföldön lévő régi falvak a másfél évszázados török uralom alatt eltűntek, helyükön pusztaság lett. Területe az 1600-as években gyakran gazdát cserélt. A Rákóczi-szabadságharc idején Kecskemét, Cegléd és Nagykőrös katonasága Orgovány területére gyülekezett Szentmihályi jászkun kapitány vezényletével, és itt, valamint Ágasegyházán, a pusztán állítottak fel védővonalat a be-betörő rácok ellen.

1745-ben a jászkun területek visszanyerték önállóságukat. Orgovány lakossága ekkor igen gyér. A területen létrejött tanyavilág ekkor a kunszentmiklósi járáshoz tartozott. Lakossága az állatokat őrző pásztorokat kivéve nem volt. A szilaj állattartó életforma az 1870-es évekig tartott, ekkor kezdődött a terület felparcellázása a szentmiklósi gazdák között. Közülük kevesen, de mégis letelepedtek ezen a területen. Többségében középbirtokos, református vallású családok, akiknek nem volt egyszerű dolguk a földműves munkával, mert a terület 80 %-a homokos volt. 1890-ben újabb parcellázás során más településről is érkeztek földéhes földvásárló bevándorlók, akik nagy része le is telepedett.²⁰

Nem sokkal ezután – 1902. január elsején – Orgovány község tekintetes közönsége el is szakadt Kunszentmiklóstól, és önálló közigazgatással rendelkező községgé alakult, közigazgatási és anyakönyvi ügyeket önállóan vezetett. Elkezdődött a munka, benépesült a nemrégiben kihalt pusztá. Ekkor még úgynevezett belterület nem volt, a mostani református paplakon és a csárdán kívül csak két-három ház állott. A községháza építésére 1903-ban került sor. A belterület kijelölése és szabályozása 1922-ben történt.²¹

Értékeink, küldetésünk

A Fülöpházi buckavidék déli folytatásában találjuk az Orgoványi rétek nevű nemzeti parki területet. Ez a változatos felépítésű térség a homokbuckák mellett nádasokat, nedves réteket, szikes gyepeket is magába foglal. Jellegzetes növényei a homoki pimpó, a veronikafélék, a boróka, legféltettebb kincse a ritka csikófark. Madárvilága is hasonló a fülöpházi buckákéhoz. A keleti oldalon a nedves láprétek állapotát az időszakos vízállások határozzák meg. A kiszáradó, majd ismét víz alá kerülő terület élővilága alkalmazkodott a körülményekhez, és olyan ritkaságok jellemzik, mint a lápi póc és az iszapban is túlélő réti csík.

Legjellemzőbb madarai a bűbic, a piros lábú cankó, és géme is szép számmal költenek a nádasokba. A terület ritkasága a bennszülött metelka lepke.

A tolvajosi résznek Európában is egyedülálló növényvilága van. Közép-ázsiai cserjék, sivatagi füvek, naprózsa a világ legkisebb cserjéje, tollszegfű, zörgőfű, szöszkelakkakál, aranyvessző, sikkantyúmino valamennyi közép-ázsiai sivatagi növény. Az elszikesedett területek növényvilága csak tavasszal zöld, nyáron fakó, szürkén tengődik, ősszel pedig megvörösödik. Az alföldi pusztá homokbuckás-árvalányhajas szépsége egyszerűségében rejlik.

Petőfi Sándor, a néphit szerint, nem Szabadszálláson, de még csak nem is Kiskunfélegyházán, hanem az orgoványi csárdában született. Egy öreg félegyházi fuvaros elbeszélte, hogy 1822 decemberének végén Petrovicsot feleségével együtt Kiskőrösre vitte. Az éjszakai hóviharban eltévedtek, mígnem világosságot vettek észre, ami a pusztai csárdából szűrődött ki. Betértek a meleg helyiségbe, ahol pásztorok népek mulattak együtt az időt, az óévet búcsúztatták. Petrovicsné a konyhán túli első szobában tért pihenőre, csak hogy szülési fájdalmak törtek rá, s világra hozta a kis Sándort. Amikor a vendégek megtudták a hírt, mint a három királyok, úgy mentek újszülött nézőbe. Petőfi felnőtt fejjel ismét megfordult a csárdában. A legendák szerint Kecskemét felől gyalogolva 1844 egyik forró nyári napján tért be az orgoványi csárdába egy kis pihenőre. Amikor a diákos külsejű legényről, kiderült, hogy ő a neves poéta, heccelni kezdték a csikósok, ugyan írjon már róluk egy verset. S néhány perc alatt elkészült a *Pusztán születtem, a pusztán*

²⁰ Somogyi Harold : Orgovány. 100 éves település. Budapest : Magyar Csodaszarvas Egyesület, 2001. p. 43-53.

²¹ Molnár Gergely : Orgoványi Napló. Budapest : Kortárs Könyvkiadó, 2002. p. 310.

lakom... kezdetű költemény. Felbuzdultak a juhászok is, s Petőfi őket sem hagyta ki a sorból, hamarjában papírra vetette, a *Megy a juhász számaron* című opust. Egyes helytörténeti kutatók igaznak tartják ezt a históriát, mivel a két vers egymás után szerepel a Petőfi kötetben 1844. júliusi dátummal, Kunszentmiklós helymegjelöléssel. Ez mind igaz, miként az is, hogy Orgovány akkoriban Kunszentmiklós pusztája volt, de ezek nem túl meggyőző érvek a szájhagyomány igazolásához.

A helybeli állítás szerint Petőfi *Alföld* című költeményét is az orgoványi táj ihlette meg. Ami viszont határozott tény: az egykori csárda falán (ma a helyi általános iskolához tartozó épület) emléktábla hirdeti, hogy ott született a költő.

Orgoványon három keresztyén felekezethez tartoznak hívek nagy számmal: a római katolikushoz, a reformátushoz és a baptistához.

Római katolikusok

Az orgoványi római katolikus egyházközség 1917-ben lett önálló. Az 1850-es évektől a kecskeméti ferences szerzetesek látták el a környező puszták falvainak pasztorálását, így az orgoványi pusztáét is. Az első orgoványi katolikus pap a XX. század elején Tóth Imre volt. 1918-ban lett a katolikusnak önálló, három holdnyi temetője, addig minden felekezet képviselői egy helyre – a mai református temetőbe – temetkeztek. A mai római katolikus templom helyén eredetileg egy gőzmalom állt, mely miután többször csődbe ment, eladásra került, s az épületet a váci püspök vásárolta meg, azzal a céllal, hogy az orgoványi hívek számára templommá alakíttassa. 1917-re el is készült a templom, tornya pedig 1931-ben épült. A templomépület azonban vályogból lévén hosszabb időre alkalmatlan volt céljára, úgyhogy 1942-ben lebontották. A templom mai formáját az 1942–1958 közötti átépítés folyamán nyerte el.

A falu jelenlegi plébánosa **Dr. Czár János**. Előtte hosszú évtizedekig szolgált a köztisztviselőnek örvendő, nagy tekintéllyel bíró, a falu szellemi életét nagyban meghatározó **Kovács József** címzetes esperes, aki Orgovány díszpolgára is lett.

Reformátusok

Orgovány önálló református egyházközséggé válása előtt Kunszentmiklóshoz tartozott, s az ottani lelkészek látták el az orgoványi református híveket. Az önálló orgoványi református egyházközség története 1868-ban kezdődött, mikor Baksay Sándor református püspök Orgoványra látogatott, s úgy döntött, hogy önálló filiát hoz létre, amely továbbra is Kunszentmiklóshoz tartozott, azonban az anyaegház inntől kezdve az alapvető jogokat átengedte az orgoványi filiának: saját lelkésze lehetett, önálló egyháztanácsot választhatott magának, az egyházi adót maguk szedhették és megtarthatták. A beszédett egyházi adó aztán oly tekintélyes összegű volt, hogy belőle már 1869-re felépülhetett a lelkészi lakás, valamint az ima- és iskolaterem. Ez utóbbi hely szolgált 1913-ig az istentiszteletek helyszínéül, amikor is felépült a falu méretes és szép református temploma.

A református egyházközség számos kiváló lelkésszel büszkélkedhet. 1870-től 1894-ig itt szolgált lelkészként **Földvály László**, aki egyháztörténeti kutatásai mellett rendszeresen publikált cikkeket, értekezéseket, egyházi szónoklatokat politikai, szépirodalmi és egyházi lapokban. 1894–1936 között **Molnár Gergely** volt a falu református lelkésze, akinek nagyon sokat köszönhet nem csak a református gyülekezet, de az egész falu is. Az ő lelkészsége alatt, 1908-ban kezdték építeni a templomot *Láng Arnold* tervei szerint, mely 1913-ra el is készült. A templom saját orgonát és egy 814 kg-os harangot is kapott. 1990-ben került a templomba új orgona. Az eredeti egyébként is használt volt, mert 1907-ben adományozták a falunak a kunszentmiklósi reformátusok. A gyülekezet lelkésze **Prózsa István**.

Baptisták

A baptisták 1896-tól vannak a faluban. Ebben az évben ugyanis három orgoványi személy, Vajda János és családja baptistának keresztkedett át. 1901–1960 között két gyülekezet működött a faluban, az alsó-orgoványi (kargalai) és a faluközponti. A hívek ahhoz tartoztak, melyhez közelebb laktak. A faluközponti gyülekezet 1912-ben építette föl saját imaházát, melynek első presbitere **Ficsór Sándor** volt. A gyülekezet lelkésze **Szlovák Tibor**.

A település földrajzi elhelyezkedése és adottságai miatt mezőgazdasági tevékenységre alkalmas. Bár futóhomokszerű talaja nem kedvez a zöldségtermesztésnek, így a gazdák többnyire szőlőt, bodzát, gyümölcsöt, valamint gabonát termelnek. Azokon a területeken pedig erdőt telepítettek, ahol a homok más termelő tevékenységnek nem kedvez. Emellett büszkélkedhet a település a spárgatermesztéshez kapcsolódóan spárgasavanyúság egyediségével, valamint a bodzatermés felhasználásával lekvár készítésével is. A termelők rendszeresen bemutatkoznak a Hírös Hét Fesztiválon.

A szőlőtermesztéshez kapcsolódóan évente megrendezésre kerül a szüreti bál. A kulturális élet legfőbb éltetője településünkön az összefogás, mely hatására kulturális programokkal szórakoztatjuk a közönséget, mint színdarabok, táncgálák a község felnőttjeinek, gyermekeinek közreműködésével. Ezen produkciókat a környező települések szeretettel hívják, fogadják.

Minden évben megrendezésre kerül az Orgoványi Kulturális Alapítvány szervezésében egy képzőművészeti alkotótábor, melynek alkotásaiból a közönség számára kiállítás kerül megrendezésre.

Karitatív tevékenységben nem csak az egyházak járnak élen, hanem a községben működő Örömhír Alapítvány is, mely nagy feladatot lát el a mélyszegénységben élők megsegítésében adományaikkal és felzárkóztató tevékenységükkel egyaránt.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése minden ország számára alapvető jelentőségű, így Magyarország számára is az. Fontos, hogy egyre több (végső célként minden) állampolgár számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző szinterein, területein:

- -a tanulásban,
- -a szociális és egészségügyi ellátásban,
- -a munkához jutásban,
- -a fizikai környezetben,
- -a közszolgáltatások elérésében.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemel két olyan horizontális elvárást, amelyet minden pályázat tervezése során figyelembe kell venni: az egyik az esélyegyenlőség a másik pedig a fenntartható fejlődés. A Község az alapok végrehajtásának valamennyi szakaszában, a gazdasági és társadalmi kohézió érdekében tett erőfeszítéseinek összefüggésében támogatja az egyenlőtlenségek felszámolását és a férfiak és nők közötti egyenlőséget, (...), valamint a nem, faj vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékosságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen megkülönböztetés megakadályozását. A települési esélyegyenlőségi helyzetelemzés és program kidolgozásakor 5 célcsoport esélyegyenlőségi helyzetét vizsgáljuk meg a települési ellátórendszerhez történő hozzáférés tükrében.

Orgovány település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

Orgovány Nagyközség Önkormányzata elkötelezett az esélyegyenlőtlenségek csökkentésében, ezért élve a törvény adta lehetőséggel, a fenti elvek érvényesülése érdekében megalkotja a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját. Az esélyegyenlőség biztosítására Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján megfogalmazza a helyzetelemzésen alapuló, a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat és feladatokat. Célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és

feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 5. §-nak megfelelően a helyi esélyegyenlőségi program részét képező intézkedési tervben meghatározott intézkedések célja különösen:

- a) a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése;
- b) a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése;
- c) az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a települési önkormányzat döntéshozatalában, az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- d) a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében;
- e) a hátrányos helyzetű csoportok tájékozottságának és tudatosságának növelése az őket megillető jogok és lehetőségek tekintetében.

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
 - a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet
- alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva Magyarország Alaptörvényében foglaltakra.

A helyi esélyegyenlőségi programokban tekintettel kell lenni az alábbi törvényekre is:

- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról (1998. évi XXVI. törvény Ftv.)
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ebktv. 31. §-a szerint:

„31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a *hátrányos helyzetű társadalmi csoportok* – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.
- (4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

A fent hivatkozott jogszabály által meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletek:

- Orgovány Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének *a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 23/2017. (XII.21.), valamint 4/2017.(III.30) önkormányzati rendelet (6/2015.(V.28.) önk. rend. módosítása), valamint 2/2013.(II.19.) (8/2006.(VI.30.) önk. rend. módosítása) önkormányzati rendelete:*

meghatározza az önkormányzat által biztosított gyermekvédelmi támogatások- és személyes gondoskodást nyújtó ellátások formáit, szervezetét, a gyermekvédelmi ellátásokra való jogosultság feltételeit.

- Orgovány Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2016. (XI.30.) ((2/2015.(III.10.) önk. rend. módosítása), 13/2014.(XII.01.) (19/2013.(XII.19.) önk. Rend. módosítása) számú rendelete *az egyes szociális ellátások helyi szabályozásáról.*

- Orgovány Nagyközség Önkormányzati Képviselőtestületének 2/2012.(I.27.) *önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról:*

meghatározza a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások formáit, igénybevételük feltételeit.

valamint:

Orgovány Község Önkormányzati Képviselőtestületének 20/2017.(XI.30.) *önkormányzati rendelete a szociális célú tűzifa juttatásának szabályairól (hatályon kívül helyezve)*

- Orgovány Község Önkormányzati Képviselőtestületének 10/2008. (X.8.) *számú rendelete a közművelődésről:* meghatározza az Önkormányzat közművelődési feladatait, közművelődési feladatellátásának struktúráját, a tevékenység finanszírozását.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Orgovány Nagyközség településfejlesztési koncepciója:

Meghatározza a fejlesztendő feladatok körét, a település előtt álló megoldandó feladatok irányvonalát, mely kiterjed a foglalkoztatás kérdéseire, a közbiztonság helyzetére, az oktatás színvonalára, az utak állapotának javítására, vízrendezési feladatok ellátására.

Közoktatási Esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv:

Meghatározza a közoktatási intézmény esélyegyenlőségi helyzetelemzését, kitérve a célcsoportokra, és helyzetelemzés megállapításait, és a szükséges lépéseket, beavatkozásokat.

Környezetvédelmi Program:

Célként határozza meg az emberi egészség védelmét, az életminőség javítását a helyi környezeti állapot

fejlesztési feltételeinek megteremtését, mindezt az állampolgárok széleskörű részvételével.

Környezeti Fenntarthatósági Terv:

Célként határozza meg a folytonos szociális jobblét elérését az ökológiai eltartóképesség figyelembe vételével.

Gazdasági program

Tartalmazza az önkormányzat vagyoni és pénzügyi helyzetének bemutatását, folyamatban lévő fejlesztési projekteket, az önkormányzat intézményhálózatát, társulási érintettségeit, anyagi források megteremtését, fejlesztési elképzeléseket.

Könyvtári stratégia – mely illeszkedve a könyvtári stratégia meghatározott céljaihoz, felülvizsgálva és aktualizálva kimondja:

az információhoz való korlátok nélküli, szabad, azonnali hozzáférés biztosítását. Céljai között fogalmazza meg, hogy a könyvtári rendszernek alkalmasnak kell lenni az állampolgári és demokratikus jogi szabályozások megismerésére, a gazdaság kérdéseiben való eligazodásra, az oktatás különböző szintjeiben részt vevők segítésére, az egész életen át való tanulás támogatására, kulturális, művészeti területek megismerésére, abban való részvétel támogatására, a szabadidő hasznos eltöltésére, mindazon készségek fejlesztésére, mely az előző pontokban megfogalmazott célok eléréséhez szükséges lehet. Ide tartozik az írási-olvasni tudás, a számítástechnikai berendezések használata, valamint az internet felhasználói szintű használata.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó különösen az alábbi stratégiák:

- **„Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke
- **Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-**
Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia 2009-**
Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el az Idősügyi Nemzeti Stratégia című stratégiai programot (81/2009. (X. 2.) OGY határozat). Az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglalt célkitűzéseket, prioritásokat, preferenciákat képviselje és érvényesítse jogalkotó és végrehajtó tevékenysége során, kiemelve az időseket érintő kormányzati döntéseket, programokat és cselekvési terveket. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berlini Nyilatkozattal, az AGE vezérelveivel, az Európai Szociális Chartával, a magyarországi Idősügyi Chartával, valamint az Európai Bizottság Közleményével, melyet a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és a Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett. Összhangban van az Öregedésről szóló Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát

meghatározó alapidokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing – Policy Framework) is. Az Európai Unió Szociálpolitikai Ütemterve célkitűzésként határozza meg a humánszolgáltatások modernizálását és fejlesztését a társadalmi és demográfiai struktúrák változásaira adott válaszként úgy, hogy a védelem szerepe produktív tényezőként jelenjen meg. A magyarországi időspolitika egyik legfontosabb megoldandó kérdése az időskorúak diszkriminációjának megszüntetése és esélyegyenlőségének megteremtése.

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

- **Az EU 2020 stratégia**

Az EU 2020 stratégia az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

- **Nemzeti Reform Program**

A Nemzeti Reform Program: Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

- **Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011–2020)**

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

- **Nemzeti Drogellenes Stratégiáról (2013–2020)**

Országgyűlés 2013-ban fogadta el a Nemzeti Drogellenes Stratégia című stratégiai programot 80/2013. (X. 16.) OGY határozatát mi szerint: „Sajátos probléma a roma kisebbséghez tartozók lelki egészségének védelme, a szerfogyasztásból eredő problémáik megelőzése és kezelése. A hiányzó

szakemberek pótlását segítő ösztönző rendszer kialakításával meg kell teremteni a lehetőséget, hogy a ma még hátrányos helyzetű, ellátatlan térségekben is hozzá lehessen férni a lelki egészség megőrzéséhez, a betegségek kezelését biztosító szolgáltatásokhoz. Elsősorban a kistérségeken élők és a veszélyeztetettek érdekében újszerű szervezeti megoldások is megfontolandók, például az egészségügyi alapellátásban dolgozók bevonása a szerhasználókkal kapcsolatos különböző gondozási feladatokba.”

- **Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013–2023)**

A Kormány 1744/2013. (XIV.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyák többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégia intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek, szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertant annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

- **Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia**

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti fenntartható fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a **társadalmi szolidaritást**. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyesületek) vállalt **önkéntes tevékenység** növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az **egészségtudatos magatartásminták megjelenítését** a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során... A **gyermekszegénység csökkentése** érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen... A **leszakadó társadalmi csoportok** – különösen a romák – és **térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése** a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a

társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják...A **társadalmi kirekesztettség mérséklését** és a **munkahelyteremtést** célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellelt, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

- **Országos Fogytékosságuji Program (2015-2025)**

Az Országgujulás 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el a az Országos Fogytékosságuji Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki 2015–2018. évekre vonatkozó Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgujülésnek.

Az Országgujulás felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőt ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

- **Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (2017-2025)**

A Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia a Digitális Nemzet Fejlesztési Program megvalósításával kapcsolatos aktuális feladatokról, valamint egyes kapcsolódó kormányhatározatok módosításáról szóló 1486/2015. (VII. 21.) Korm. határozat 6. pontjában meghatározott feladat teljesítése érdekében készül. A közgyűjteményi intézményhálózatba tartoznak az állami intézmények, megyei és városi könyvtárak, levéltárak, múzeumok, és közérdeklő gyűjtemények. A Nemzeti Infokommunikációs Stratégia (NIS) a célok megvalósítását szolgáló eszközök illetve az egyes eszközökhöz tartozó intézkedések sorában szintén szól a közgyűjteményi terület fontosságáról: Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia a digitális kompetenciák fejlesztése körében megfogalmazza a közgyűjtemények szerepét a digitális szakadék csökkentésében a közösségi terek (eMagyarország Pontok, IKSZT-k, könyvtárak stb.), illetve oktatási, kulturális és közösségi intézmények bázisán, a leginkább rászoruló célcsoportokra fókuszálva (pl. munkanélküliek, hátrányos helyzetű családok, idősek stb.). A közösségi internet szolgáltató helyek fejlesztése, valamint a köznevelés és közösségi internet szolgáltató helyek kapcsolatának erősítése (integrált közösségi terek (pl. eMagyarország Pontok, Postai Agóra helyszínek, IKSZT-k, közösségi házak, Teleházak, könyvtárak stb.) és programok létrejöttének és hálózatba szerveződésének támogatása, az eTanácsadók, pedagógusok és egyéb véleményvezérek kapcsolatának erősítése, biztosítva az adott településen a digitális írástudás közösségi keretek között történő fejlesztését. A stratégia a közintézmények hálózati hozzáférésének fejlesztése körében hangsúlyozza az állami, és önkormányzati intézmények hálózati hozzáférésének szükségességét (egészségügyi, oktatási, közgyűjteményi, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, kulturális intézmények, önkormányzatok) területen.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Orgovány Nagyközség társulási kapcsolatai átrendeződtek az elmúlt időszakban.

A legjelentősebb változás az Orgovány gesztorságával működő Ágasegyháza-Orgovány Községek Közoktatási (Intézményfenntartó) Társulásának átalakulása volt, mely során a társulásban részt vevő Általános Iskola a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Kecskeméti Tankerület) szakmai irányítása alá

került, a Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde, valamint a Művelődési Ház, (A Könyvtár, Információs és Közösségi Hely a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár szolgáltató helyeként) az önkormányzat önállóan működő intézményeként funkcionál a továbbiakban.

Kecskemét és Térsége Többcélú Társulás (gesztor: Kecskemét) keretében kerültek ellátásra a logopédiai és szakmai tanácsadás, településfejlesztési, pályázati lehetőségekben történő együttműködés, és a belső ellenőrzési feladatok ellátása. A társulásból kiemelésre kerültek a pedagógiai feladatok, melyet a Nevelési Tanácsadó lát el.

Helvécia és Mikrotérsége Szociális és Gyermejjóléti Feladatellátó Társulás (gesztor: Helvécia) keretében működik a családsegítés, támogató szolgálat, gyermekjóléti ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás.

Konzorciumi partnerként veszünk részt Gátér gesztorságával az EFOP 3.7.3-16 kódjelű, **„Könyvtári programok szervezése”** című pályázat megvalósításában, mely keretében a baba-mama klub, helyi fiataljaink néptánc támogatása, nyelvtanfolyam, kézműves szakkör megvalósítására van lehetőség.

Az EFOP 1.8.6-17 kódjelű, **„A felnőtt lakosság prevenciós célú egészségfejlesztése a szabadidősport révén”** című pályázat keretében kéthetente szombaton Nordic Walking oktatás valósul meg.

Az EFOP 1.2.9-17 kódjelű, **„Nők a családban és a munkahelyen”** című pályázat segítséget kíván nyújtani a nők számára foglalkoztatásban, közéleti szerepvállalásban, önmegvalósításban. Ennek kezdeti lépéseinél tartunk.

A TOP 5.3.1. kódjelű, **„Helyi identitás és kohézió erősítése”** című pályázatban szintén konzorciumi partnerként veszünk részt, melyben Bócsa a gesztor. Célja olyan önszerveződő közösségek kialakulása, melyek a későbbiekben finanszírozási forrás nélkül képesek önállóan is fennmaradni, erősíteni a helyi identitást és társadalmi kohéziót. Ebben a kérdőívek kitöltése és közösségi beszélgetések zajlottak már le.

A **Digitális Jólét Program** keretében 65 év felettiek részére indult már több csoport digitális készségek fejlesztése céljából ingyenesen a könyvtárban. A program folyamatosan működik!

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi önkormányzat polgármesteri hivatalának ügyintézői rendelkeznek olyan statisztikákkal, adatokkal, amelyek nagy segítségül szolgáltak az adatgyűjtésben. Jellemző, hogy – kistelepülés lévén – nagy az ügyintézők személyes hely- és emberismerete, nagy a rálátásuk a helyi adottságokra és problémákra, így sok esetben konkrét számadatok nélkül is jó érzékenységgel rátapintanak az esélyegyenlőség szempontjából problémás területekre. Ha a papír alapon fellelhető számadatos kimutatásban jelentkező hiányokat nézzük, akkor a legfeltűnőbb a fogyatékkal élőkre vonatkozó adatok hiánya, azonban a helyi lakosság ismerete alapján a régen itt dolgozó kollegák e terület vonatkozásában is elég megbízható becsléssel szolgáltak. A helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk a szakmai beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, ott a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Az adatgyűjtés során a helyi intézményektől kaptuk a legaktuálisabb adatokat, illetve a társhatóságok együttműködését kértük a teljes körű feladatvégzés érdekében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Orgoványon a mélyszegénységben élők és romák többsége a gyermekek után járó ellátásokból és segélyekből próbálnak megélni. Legtöbb esetben saját lakással rendelkeznek. Lakásviszonyaik viszont egyre rosszabbak. A házak állapota romlik, ha valami tönkre megy, azt nem tudják megjavíttatni. A lakáson kívül

általában más vagyonnal nem rendelkeznek. Egy háztartásban sokszor több generáció él együtt. A gyerekek a szülők háztartásában maradnak, kapcsolatot létesítenek, családot alapítanak, de elköltözni nem tudnak nehéz anyagi helyzetük miatt. Az állami ellátásokból bejövő jövedelem csak a minimális alapszükségeikre elegendő. A hónap végére sokszor már élelmiszerre sincs pénzük. Gyakori, hogy kölcsönöket kérnek, ezt következő hónapban törlesztik, de pár hét múlva újra kölcsön kell kérniük, így nem kerülnek ki a körforgásból.

Településünkön létszámuk kiugróan nem magas, mégis nagy feladatot ró az önkormányzatra prevenciójuk, életvezetési segítségük. A településen élő kisszámú roma lakosság többnyire halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.

Orgovány községre vonatkozóan nem készült konkrét felmérés a mélyszegénységben élők számáról, jövedelmi és vagyoni helyzetüket feltételezni tudjuk a Polgármesteri Hivatalnál és a Családsegítő és gyerekJóléti szolgálatnál megforduló ügyfelek kapcsán. Tájékoztató adatként az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számából tudtuk kikövetkeztetni.

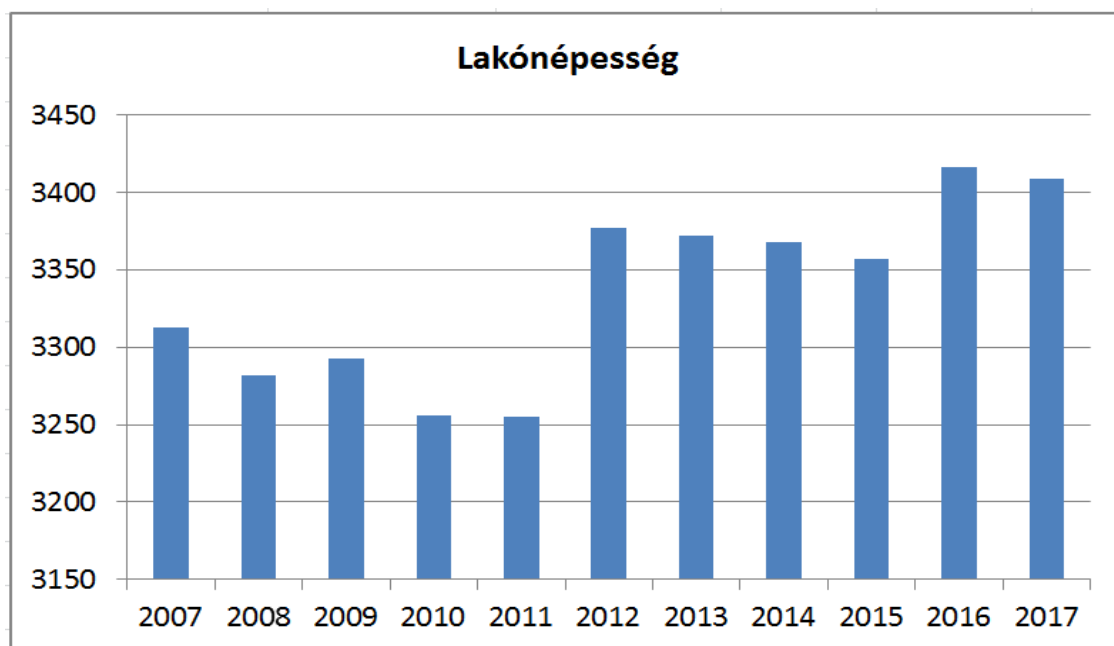
A rendszeres szociális járadékban részesülők száma 2017. december 31. napján 37 fő.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A 2011-es évi népszámlálás adatait feldolgozva látható a település népességének lassú csökkenése. Ezt a fiatalok elvándorlása, a munkahelyek hiánya, a megélhetés biztosítás perspektívájának hiánya okozza legfőképpen. Fiataljaink nehezen tudnak elhelyezkedni helyben, karrierépítés szempontjából is meggondolják, hogy munkájuk miatt máshol telepednek le, és alapítanak családot.



Forrás: 2011. évi népszámlálás, helyi forrás

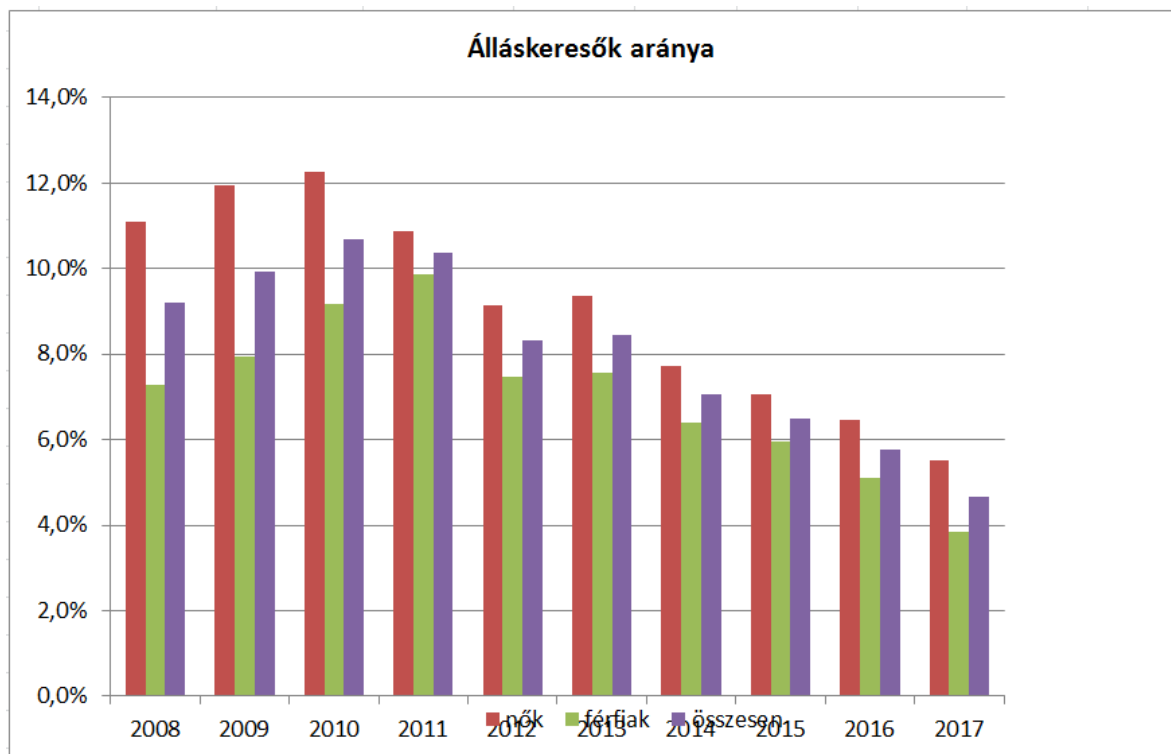
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1131	1120	2251	125,5	11,1%	81,5	7,3%	207	9,2%
2009	1110	1123	2233	132,75	12,0%	89,25	7,9%	222	9,9%
2010	1098	1135	2233	134,5	12,2%	104	9,2%	238,5	10,7%
2011	1119	1126	2245	121,75	10,9%	111	9,9%	232,75	10,4%
2012	1136	1134	2270	104	9,2%	84,75	7,5%	188,75	8,3%
2013	1127	1146	2273	105,5	9,4%	86,75	7,6%	192,25	8,5%
2014	1120	1153	2273	86,5	7,7%	73,75	6,4%	160,25	7,1%
2015	1124	1155	2279	79,25	7,1%	68,75	6,0%	148	6,5%
2016	1136	1164	2300	73,25	6,4%	59,5	5,1%	132,75	5,8%
2017	1135	1162	2297	62,75	5,5%	44,75	3,9%	107,5	4,7%

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium
(2017. 4. negyedéves adatok)

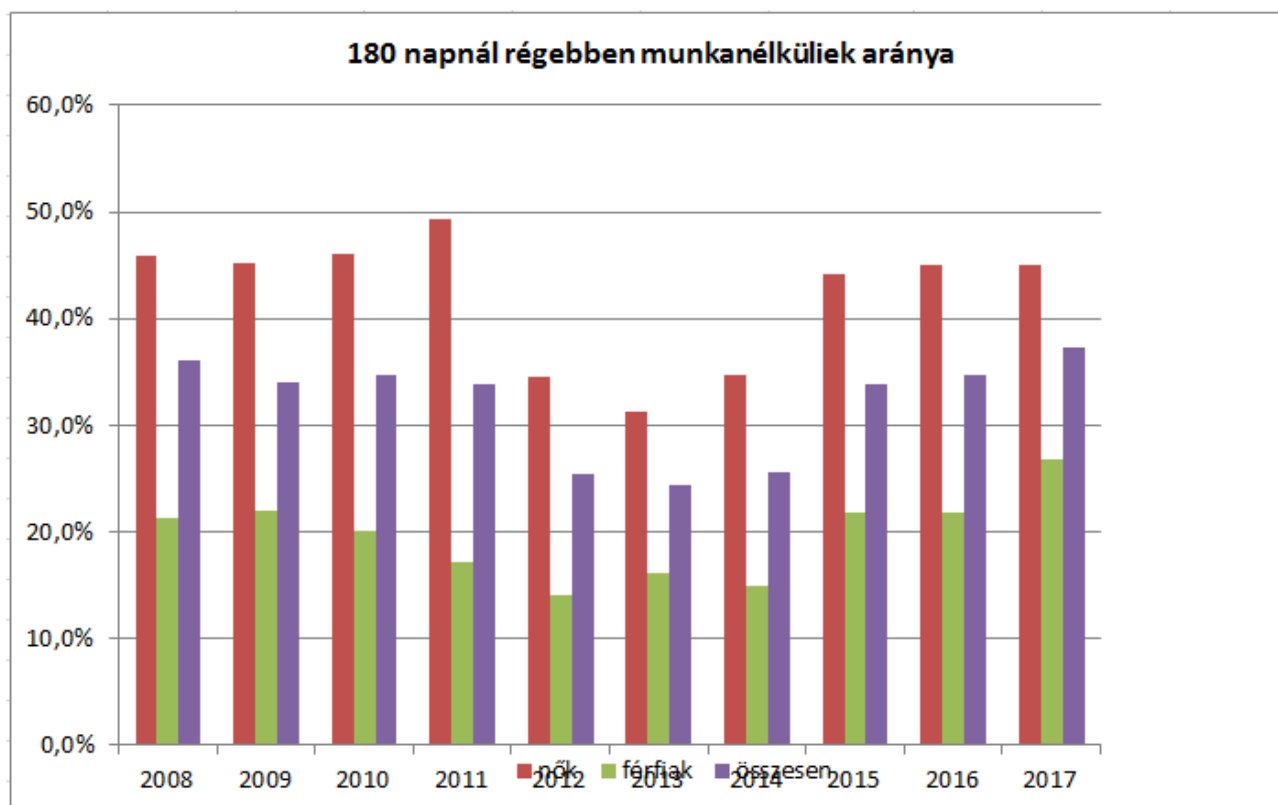
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint											
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	222	242	238,5	232,75	188,75	192,25	160,25	148	132,75	93,25
20 éves és fiatalabb	fő	3,25		4	5,75	7,5	7,5	5,75	3,25	4	3,75
	%	1,5%	0,0%	1,7%	2,5%	4,0%	3,9%	3,6%	2,2%	3,0%	4,0%
21-25 év	fő	22	32	31,75	28	23,25	25,5	24,25	23,25	20	7,25
	%	9,9%	13,2%	13,3%	12,0%	12,3%	13,3%	15,1%	15,7%	15,1%	7,8%
26-30 év	fő	30,75	38	32,5	26,75	16,5	12,5	10	8,25	8,5	6
	%	13,9%	15,7%	13,6%	11,5%	8,7%	6,5%	6,2%	5,6%	6,4%	6,4%
31-35 év	fő	27,75	35	33	33,75	27,5	19,5	14	11,75	10,75	7
	%	12,5%	14,5%	13,8%	14,5%	14,6%	10,1%	8,7%	7,9%	8,1%	7,5%
36-40 év	fő	26,5	29	29,25	33	27,75	30,5	25,5	18,25	12,75	9,75
	%	11,9%	12,0%	12,3%	14,2%	14,7%	15,9%	15,9%	12,3%	9,6%	10,5%
41-45 év	fő	22	21	26,25	25,75	22	24	18	18,75	18,25	12,5
	%	9,9%	8,7%	11,0%	11,1%	11,7%	12,5%	11,2%	12,7%	13,7%	13,4%
46-50 év	fő	29,5	26	26,75	29,75	17,75	20,25	18,5	11,25	11	7,25
	%	13,3%	10,7%	11,2%	12,8%	9,4%	10,5%	11,5%	7,6%	8,3%	7,8%
51-55 év	fő	38,5	39	37	30	25	27	17,25	14,75	13,5	9,75
	%	17,3%	16,1%	15,5%	12,9%	13,2%	14,0%	10,8%	10,0%	10,2%	10,5%
56-60 év	fő	18,25	17	12,75	14	19,75	21,25	18,5	20,25	17,75	11,5
	%	8,2%	7,0%	5,3%	6,0%	10,5%	11,1%	11,5%	13,7%	13,4%	12,3%
61 év felett	fő	3,5	5	5,25	6	1,75	4,25	8,5	18,25	16,25	18,5
	%	1,6%	2,1%	2,2%	2,6%	0,9%	2,2%	5,3%	12,3%	12,2%	19,8%

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium



Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium
(2017. 4. negyedéves adatok)

Az álláskeresők arányában csökkenés tapasztalható, a település népességéhez viszonyítva 2017. év végén 4,7 % a nyilvántartott álláskeresők száma.



Forrás: TeIR, KSH-Tstar, Nemzetgazdasági Minisztérium
(2017. 4. negyedéves adatok)

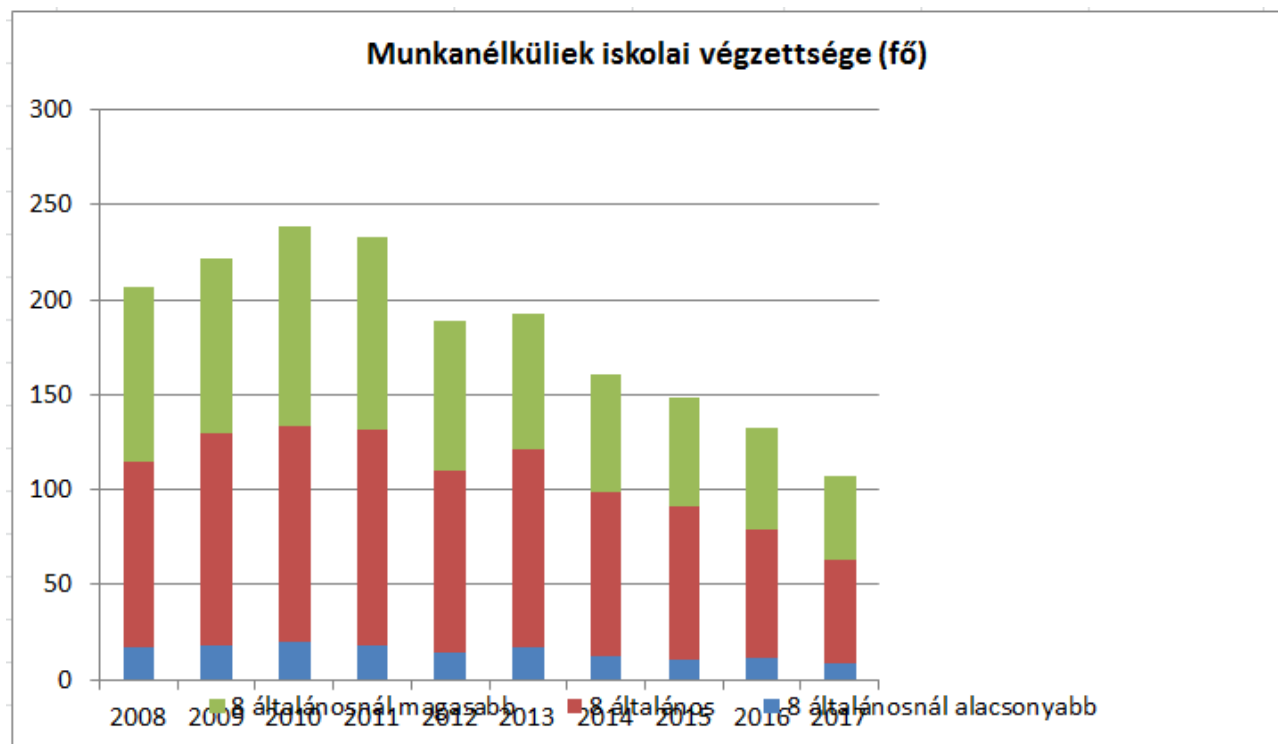
A 180 napnál régebbi munkanélküliek számában a 2015-ös évben jelentős emelkedés tapasztalható, ami meglepő a megelőző 3 év adataihoz képest, ahol csökkenést látunk. A számok a 2015-ös évhez viszonyítva megközelítőleg változatlanok, jelentős mozgás nem tapasztalható..

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	207	16,75	8,1%	98	47,3%	92,25	44,6%
2009	221,75	18	8,1%	112	50,5%	91,75	41,4%
2010	238,5	20,25	8,5%	113,25	47,5%	105	44,0%
2011	232,75	18	7,7%	113,5	48,8%	101,25	43,5%
2012	188,75	14	7,4%	96	50,9%	78,75	41,7%
2013	192,25	17	8,8%	104	54,1%	71,25	37,1%
2014	160,25	12,75	8,0%	86	53,7%	61,5	38,4%
2015	148	10,25	6,9%	81,25	54,9%	56,5	38,2%
2016	132,75	11	8,3%	68	51,2%	53,75	40,5%
2017	107,5	9	8,4%	54	50,2%	44,5	41,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás



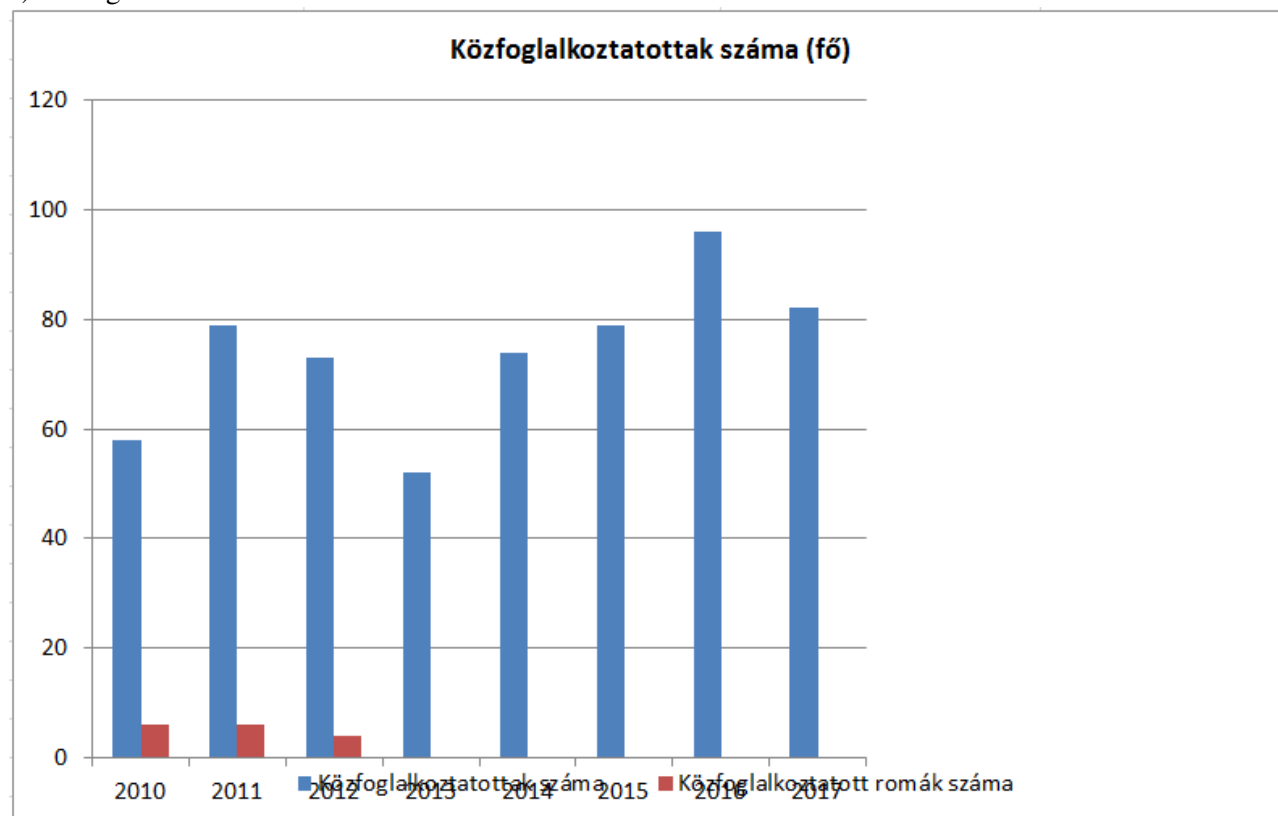
Forrás: TeIR, KSH-Tstar, Nemzetgazdasági Minisztérium (2017. 4. negyedéves adatok)

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztály, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességűek és fogyatékkal élők csoportja.

Orgovány település 40-60 év közötti lakosságának iskolai végzettségére vonatkozó megállapítás az, hogy a lakosság ezen rétege nem tulajdonított a képzésnek munkaerőpiaci jelentőséget, hiszen mezőgazdasági tevékenységhez nem az iskolai végzettség volt szükséges, hanem az e téren szerzett tapasztalat.

A mezőgazdaságban bekövetkező változások erre az életkori rétegre hatnak a legnagyobb mértékben, hisz az ő elhelyezkedésük a szakképzettség hiánya miatt akadályozott. A vizsgált időszakban a 8 osztályt el nem végzettek aránya felére csökkent.

c) közfoglalkoztatás



Forrás: TeIR, KSH-Stat, Nemzetgazdasági Minisztérium

A fenti táblázat mutatja, hogy a közfoglalkoztatás aránya nem csökken, a település aktív korú lakosságának 4 %-a foglalkoztatott ebben a formában. A közfoglalkoztatási programokban továbbra is arra törekszünk, hogy a mélyszegénységben élő és roma származású lakosság is minél nagyobb számban részt vegyen.

A korábban megfogalmazott intézkedési terv, amely a közfoglalkoztatásra vonatkozott részben megvalósult, hiszen nőtt a közfoglalkoztatásba bevont személyek száma, ezáltal több embert sikerült jövedelemhez juttatni, csökkent a munkanélküliség.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatottak támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Orgovány Nagyközség Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

- munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A területileg illetékes Munkaügyi Központ Kecskeméten fogadja az álláskeresőket. Ügyfélfogadási rendjének és a tömegközlekedés harmonizálása nem okoz problémát az igénybevevők számára. A munkaügyi központnál minden esetben elsődleges szempont, hogy az ügyintézők az ügyfelek részére megfelelő állásokat keressenek és ajánljanak.

A kirendeltségen a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatot.

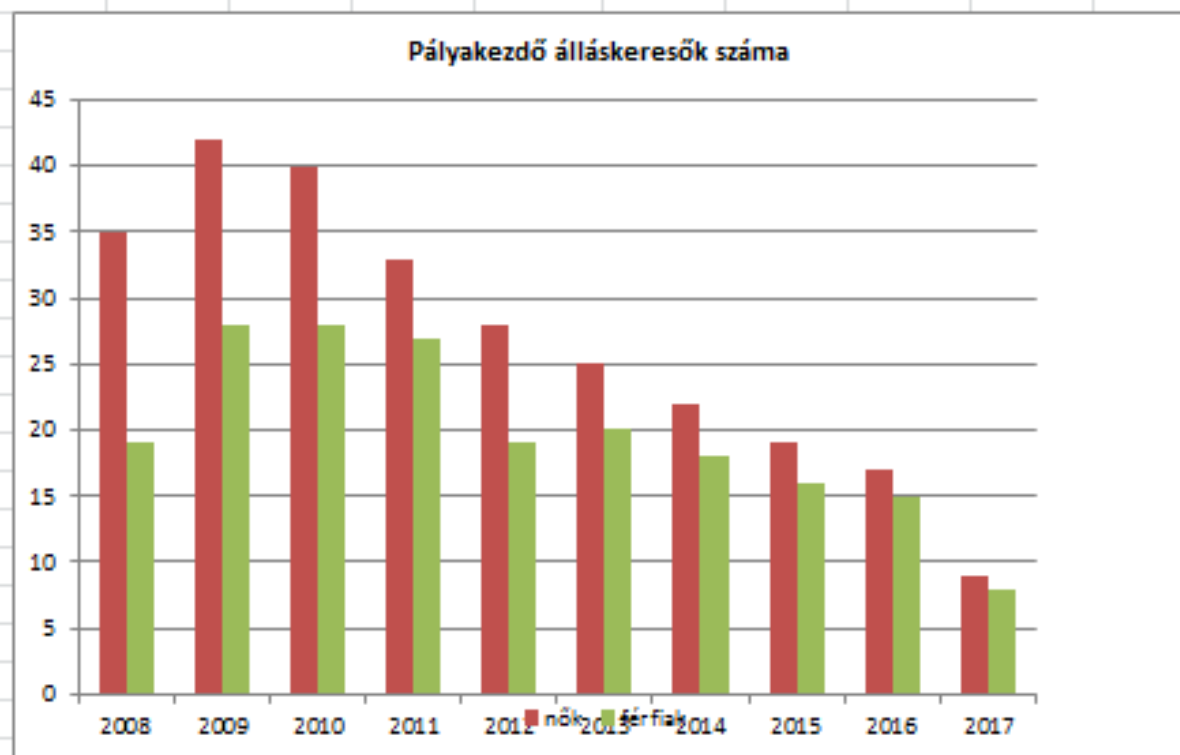
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük.

A pályakezdő álláskeresők száma folyamatos csökkenést mutat 2012-höz képest. A 2017-as év adatai alapján összesen 17 fő nyilvántartott pályakezdő álláskereső él a településen. Számukra is a területileg illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Főosztálya, azaz a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya áll rendelkezésre a friss információkkal, foglalkoztatást segítő programokkal kapcsolatban. Elsődlegesen az a jellemző, hogy a pályakezdők minél hamarabb elhelyezkednek, vagy már tanulmányaik alatt keresik az álláshelyet, vagy őket keresik meg állásajánlattal, melynek lehetőségét szakmai végzettségük befolyásolja.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	213	186	399	35	16,4%	19	10,2%	54	13,5%
2009	206	191	397	42	20,4%	28	14,7%	70	17,6%
2010	205	193	398	40	19,5%	28	14,5%	68	17,1%
2011	211	190	401	33	15,6%	27	14,2%	60	15,0%
2012	205	196	401	28	13,7%	19	9,7%	47	11,7%
2013	202	198	400	25	12,4%	20	10,1%	45	11,3%
2014	205	199	404	22	10,7%	18	9,0%	40	9,9%
2015	200	194	394	19	9,5%	16	8,2%	35	8,9%
2016	208	197	405	17	8,2%	15	7,6%	32	7,9%
2017	211	195	406	9	4,3%	8	4,1%	17	4,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Forrás: TeIR, KSH-Tstar,

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó
2008	156	21	4	15	22387793	23686640
2009	181	19	4	15	27384800	35311582
2010		19	4	19		
2011	205	20	5	22	34134574	25245974
2012	213	21	5	22	33660815	32681242
2013	216				34374999	32761144
2014	230				36096760	35257849
2015	244				23073791	24865138
2016	228				22214600	20557654
2017	246	32	5		19974280	18912911

Forrás: TEIR, KSH Stat, önkormányzat adatai

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon
Legközelebbi centrum	35	6	55	0
Megye-székhely	35	6	55	0
Főváros	110	6	180	0

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A regisztrált vállalkozások magas száma sajnos nem a munkaerő-piaci potenciállal arányos, hisz ezek jelentős része önfoglalkoztató. A tömegközlekedést bemutató táblázat a település munkaerő-piaci szegregáltságát mutatja, hiszen a megyeszékhelyen való munkavállalás napi 2 óra utazást jelent.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Kecskeméten, vagy távolabbi városokban van lehetőség képzésre, továbbképzésre.

A munkaügyi kirendeltségen rendszeresen szerveznek állásbörzétet, illetve tanácsadásokat, továbbá a helyi lakosok igénybe vehetik a kecskeméti Munkaügyi Kirendeltség által szervezett Álláskereső klubját.

A helyi Családsegítő Szolgálat munkatársai is kisebb segítséget nyújtanak az álláskeresők számára. A helyi művelődési ház munkatársai segítenek önéletrajz írásban, digitális kompetencia fejlesztésben a számítógépes gépparkjuk segítségével.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat csak közfoglalkoztatást tud vállalni, mely keretében az aktív korúak ellátásában részesülők foglalkoztathatók. E rétegre jellemző a mélyszegénység. A roma ellátottak is részt vesznek a foglalkoztatásban, bár számuk csak néhány főt mutat. Az utóbbi években nem lehet megkülönböztetni a munkakeresőket és a foglalkoztatottakat, tehát nem készül kimutatás arról, hogy a hány fő roma származású.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön az önkormányzatnak nincs tudomása hátrányos diszkriminációról munkavállalás területén, mégis szükséges meghatározni azok körét, akik ilyen szempontból ebbe a körbe tartozhatnak.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók:

- akadályozott/fogyatékossgal élő/megváltozott munkaképességű emberek
- alacsony végzettségűek, iskolából lemorzsolódók
- pályakezdő fiatalok, munkatapasztalattal nem rendelkezők
- (tartósan) munkanélküliek
- alacsony munkaintenzitású háztartásban élő emberek
- romák
- rossz közlekedésű településen élők
- (jövedelmi, lakhatási) szegények
- migránsok
- fogvatartottak, börtönből szabadultak
- szenvedélybetegek
- hajléktalanok
- hátrányos helyzetű családokban/ állami gondoskodásban élő gyerekek, fiatalok
- 45 év feletti inaktívak
- idősek

A csoportok között átfedések lehetségesek, illetve a hátrányok halmozódhatnak.

A foglalkoztatás terén a városban munkát vállalni szándékozó lakos kerül hátrányos megkülönböztetésbe, és ebben nincs különbség roma vagy nem roma munkavállaló között. Gyakran szembesülnek azzal, hogy ha várostól távoli lakóhelyük van, akkor nem veszik fel a munkahelyre. Az elutasítás indokaként megjelenik a lakóhely hátránya. Hátrány, mert úgy gondolják, nem lenne elég rugalmas a munkavállaló, és főként nem tudják biztosítani az útiköltség-térítést. Ezt persze a munkavállaló sem tudja átvállalni. Meg kell említeni azt is, hogy nagyobb a hátrányos megkülönböztetés abban az esetben, ha a munkavállaló nő, és kisgyermek is van. Erre az esetre részleges megoldás a bölcsőde, mely korlátozott számban biztosít elhelyezést, a közösségbe betegség esetén a kisgyermek nem vihető.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskereső számára elérhető szolgáltatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	2251	22,25	1,0%
2009	2243	25	1,1%
2010	2233	26,75	1,2%
2011	2245	21	0,9%
2012	2270	3	0,1%
2013	2273	2,75	0,1%
2014	2273	5,75	0,3%
2015	2279	6,5	0,3%
2016	2300	9,25	0,4%
2017	2476	10,25	0,4%

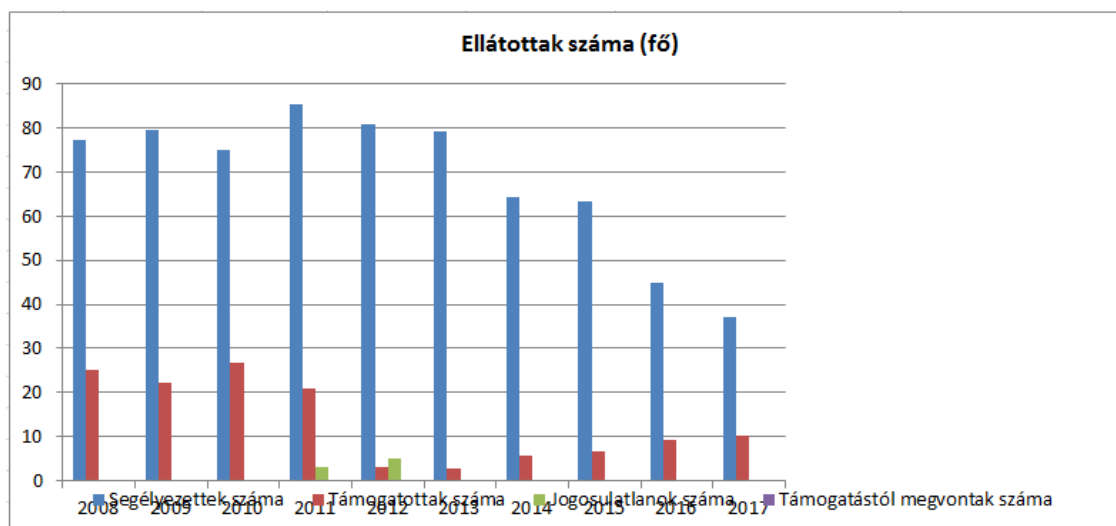
Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	207	40,75	19,7%
2009	222	40	18,0%
2010	238,5	37,5	15,7%
2011	232,75	31,25	13,4%
2012	188,75	15,75	8,3%
2013	192,25	16	8,3%
2014	160,5	10,75	6,7%
2015	148	9,75	6,6%
2016	132,75	13,5	10,2%
2017	107,5	11,25	10,5%

Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

Az álláskeresési járadékban részesülők és munkanélküliek száma között aránytalanság jelenik meg. Kevesen részesülnek álláskeresési járadékban. Ennek okaként megjelenik, hogy sokan csak közfoglalkoztatásban tudnak dolgozni, mely csak pár hónapos munkaviszonyt jelent, ez pedig nem ad jogosultságot a járadék igénybevételére. Járadék hiányában újra az aktív korúak ellátását kapják.



Forrás: TeIR, Nemzetgazdasági Minisztérium

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

Településünkön nyilvántartott hajléktalan nincs, az előforduló 1-1 fő elhelyezését családi vagy egyéb befogadó személynél meg tudtuk oldani.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közüzemi díjtartozások, illetve a lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozása. Lakhatást segítő támogatás a lakásfenntartási támogatás.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakás-állomány (db)		bérlakás állomány (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1656	55	10	0
2009	1658	55	10	0
2010	1660	55	10	0
2011	1660	55	10	0
2012	1652	55	10	0
2013	1653	55	10	0
2014	1653	55	10	0
2015	1653	55	10	0
2016	1653	55	10	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: Helyi adat

b) szociális lakhatás

Önkormányzatunk bér lakás-állománya szolgálati célokra fenntartott, átmeneti állapot áthidalása céljából igénybe vehető.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal az önkormányzat nem rendelkezik.

d) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatást havi szinten kapják a rászorulóknak.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	274	0
2009	277	0
2010	282	0
2011	346	0
2012	370	0
2013	342	0
2014	294	0
2015	242	0
2016	n.a.	0
2017	158	0

Forrás: Helyi adat

e) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzete, hajléktalanság

Az elégtelen lakhatási körülmények mértéke átlagosan 3,3 % a településen. Az érintettek mélyszegénységben élők, vagy idős egyedülállók, akik kis nyugdíjat kapnak, megtakarításuk nincs, nem tudnak élni önrészt igénylő, a lakosság számára igénybe vehető pályázati forrásokat.

f) eladósodottság

Az eladósodás egyre nagyobb problémát jelent a községben. Ez elsőként abban mutatkozik meg, hogy egyre nehezebben tudják fizetni a közüzemi számláikat az egyének, családok. Fizetés elmaradása, majd a számlatartozások halmozódása mutatkozik meg. Ha felhalmozzák, tartozásukat még nehezebb kikerülni a keletkezett helyzetből, mert az esetleges részletfizetéssel a havi kiadás megnövekedik. Már egyre több háztartásban jelenik meg az előrefizetős óra, mellyel figyelni tudják az elhasznált energia mennyiségét, és csak annyit tudnak használni, amennyit előre befizettek. Ennek előnye, hogy nem halmozódik számlájuk.

A családok megélhetését nehezíti az a tény, hogy a deviza alapú lakáshitellel rendelkezők a megnövekedett törlesztési díjakat nehezen, vagy egyáltalán nem tudják fizetni, ellenkező esetben a megélhetésük veszélyeztetett. Ezen társadalmi probléma megoldásában az önkormányzat nem tud olyan megoldást találni, ami célravezető és problémamegoldó. Szociális támogatásként az önfenntartás lehetőségének bemutatását, abban való elindulást tudja kis mértékben támogatni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületi lakásállomány közművesíttetéséről nem áll rendelkezésre adat.

Egyre kevesebb azok száma, akik a külterületen élnek. Akinek lehetősége van, az a településre költözik, ahol könnyebben elérhetők a szociális szolgáltatások, az orvos, a közintézmények, és könnyebben elérhető a tömegközlekedés. A vállalkozási szférában jellemző, hogy azon vállalkozók, melyeknek tevékenysége nagy alapterület-igénnyel rendelkezik, tevékenységük területét jól szervezetten kiépítik, akár a település külterületén is, ahol minden közüzem megoldott, tevékenységük nem függ össze a tömegközlekedéssel, tevékenységükhöz kapcsolódó zajhatások nem hatnak zavaróan a lakókörnyezetükre.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön nincs szegregátum, a külterület arányaiban és elrendezésében nem nevezhető szegregátumnak, helyzetünkben ez a pont nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Településünkön a települési önkormányzati feladatok tekintetében az egészségügyi ellátás biztosított, két háziorvosi körzet működik (egyik vállalkozói formában, másik önkormányzati alkalmazotti formában), valamint egy fogorvosi rendelő fogadja a betegeket. A hétközi és hétvégi ügyeletet Kecskemét látja el. A védőnői szolgálatot két fő alkalmazott látja el. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, valamint a házi segítségnyújtás társulás keretében megoldott. Falugondnoki szolgálat is működik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekeket érintő prevenció tevékenységet a védőnők látják el, fogászati szűrővizsgálatokra rendszeresen a februári hónappal kerül sor, mely során feltérképezésre kerül a gyermekek fogászati állapota. Emellett rendszeres tevékenységet lát el az óvodában, iskolában egy logopédus is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az iskolában és óvodában fejlesztőpedagógus látja el ezen feladatokat, az óvodában a fejlesztés többnyire integráltan történik. Fakultatív módon, és javaslatra van a szülőknek lehetőségük a gyerekek számára egyéb mozgásos tevékenység biztosítására (tánc, hastánc, lovaglás, úszás, küzdősport, stb.) mozgáskoordinációs, szocializációs, közösségi képességek fejlesztésére, javítására.

Felnőttek és idősek számára elérhető a közelmúltban megnyílt Élet-Forrás Egészségmegőrző központ többféle szolgáltatása, mely nem csupán a prevencióban, de gyógykezelésekben is segítséget nyújt: masszázs, gyógytorna, tangenter.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Közintézményeinkben, ahol gyermekétkeztetés történik, az iskola konyhája biztosítja az iskolások, óvodások és a bölcsődések étkeztetését, a felnőtt étkeztetést lehetőség szerint (közalkalmazottak, köztisztviselők, valamint nyugdíjasok) a helyi Regős Étterem biztosítja. A gyermekétkeztetésben nagy hangsúlyt igyekeznek fektetni a változatosságra, a helyi alapanyagok használatára (zöldség, gyümölcs). Az óvodában rendszeres a gyümölcsnap a gyerekek számára.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A mindennapos testnevelés keretén belül az iskola törekszik minél többféle mozgásos lehetőség

biztosítására, de jelenleg az iskolarendszeren kívüli kezdeményezések is széles palettát, lehetőséget biztosítanak a változatosságra, differenciálásra képesség és igény szempontjából (úszás, lovaglás, tánc, sporttevékenységek, küzdősportok).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Helvécia és Mikrotérsege Szociális és Gyermejjóléti Feladatellátó Társulás feladatai közé tartozik a családsegítés, a támogató szolgálat, gyermekjóléti ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket azon emberek segítségével, akik jól tájékozottak a helyi szociálisan rászorulókról, és problémáikról. A szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munkafolyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos helyzet, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárás nem indult.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Ráutaltságuk alapján kiemelt figyelmet kapnak a fogyatékos személyek, életvitelüket, hátrányaik leküzdését az egészségügyi-, valamint a szociális ellátórendszer is fokozottan segíti.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei településünkön sokrétűek. Többféle szempont szerint határozhatóak meg a közösségi színterek (életkori, intézményi, vallási, stb.), de jellemző az együttműködés minden tekintetben, életkori csoportok, civil szervezetek, intézmények és egyházak között egyaránt. A művelődésre, kikapcsolódásra a települési és civil szervezetek rendezvényei, a művelődési ház és a könyvtár, valamint az egyházak adnak lehetőséget. A művelődési intézmények programjaikat a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják, A zárt terek mellett jelentősek a közterületi programok is (ünnepségek, falunap, családi nap, nyári kézműves tevékenységek, kiállítás, sporttevékenység).

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Etnikai konfliktusokról nincs tudomásunk. A nem nagy létszámú roma lakosság igyekszik beilleszkedni a település életébe.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Számos civil szervezet, és az egyházak önkéntes munkájukkal enyhítik a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind gazdasági szervezetekben megnyilvánul felajánlások, önkéntes munka formájában. Az önkéntesség jelentősége kettős: egyrészt hozzájárul a társadalom egységességéhez, másrészt magukat az önkénteseket is segíti készségeik fejlesztésében és személyes fejlődésükben. Az önkéntes programok egyrészt lehetőséget nyújtanak arra, hogy az önkéntesek tudást, tapasztalatot szerezzenek a programban vállalt tevékenységi területen, másrészt hozzájárulnak a hazai, szűkebb régióban a helyi önkéntesség kultúrájának elterjesztéséhez is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszegényedés oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás folytatása Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása
A hátrányos helyzet generációkon keresztüli tartóssága	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése
A lakossági adósságállomány növekedése	A lakosság életminőségének folyamatos vizsgálata Szükséglet-alapú szolgáltatások szervezése
A roma népesség hátrányos helyzete	Komplex problémakezelési programok megismerése Közösségi szociális munka szervezése Pályázati források keresése, kihasználása teljeskörű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósulásához

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. Törvényében kihirdette a Gyermekek jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát, melynek fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra kell a nagyobb hangsúlyt fektetni, akiknek érdekeik a legjobban sérülnek.

Településünkön, a lakosság létszámával párhuzamosan a gyermekek száma is csökken. Oka az elvándorlás, a lakosság elöregedése, a gyermekvállalás csökkenése.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1814	1662	3476	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	267	270	537	50%	50%
15-17 éves	60	65	125	48%	52%
18-59 éves	949	975	1924	49%	51%
60-64 éves	224	203	427	52%	48%
65 év feletti	390	214	604	65%	35%

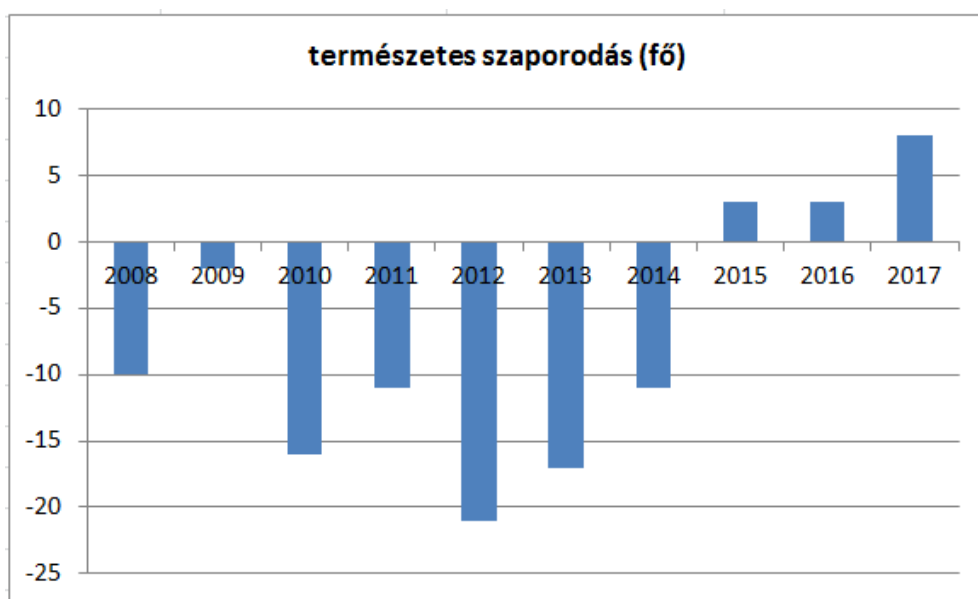
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001			#ZÉRÓOSZTÓ!
2008	608	561	108,4%
2009	624	547	114,1%
2010	624	522	119,5%
2011	617	514	120,0%
2012	598	521	114,8%
2013	589	534	110,3%
2014	583	551	105,8%
2015	594	550	108,0%
2016	600	566	106,0%
2017	600	566	106,0%

Forrás: TeIR, KSH-Stat

A 2012-es adatokhoz mérten 8 %-os csökkenés tapasztalható az öregedési indexben, a számadatok mutatják, hogy a 65 év felettiak számában kis mértékű növekedés mellett a gyermekek számában jelentős növekedés mutatkozik.



Forrás: TeIR, KSH-Stat

A községben élő hátrányos helyzetű családok, gyermekek számában csökkenés tapasztalható, problémáik halmozódnak. Gyakori a gyermekek alulöltözöttsége, vitaminhiányos ételmezése, gondozási hiányossága. A házak külső-belső állapota egyre rosszabb, lelakottabb. A családoknak súlyos, sokszor megoldhatatlannak tűnő, de minden esetben hosszú ideje fennálló problémával kell megküzdeniük. A legnehezebben kezelhető problémák: anyagi, családi konfliktus, családon belüli erőszak, szülők életvitele, szenvedélybetegségek.

A településen az észlelő és jelzőrendszer jól működik a gyermekjóléti szolgálat összefogásával. A jelzőrendszer tagjai: egészségügyi, oktatási, nevelési intézmények, családsegítő szolgálat, gyámhatóság, rendőrség, pártfogó felügyelet. A gyermekjóléti szolgálat felé rendszeresen küldenek jelzéseket, mely során a problémák feltárhatók, megelőzhetők. Sajnos a jelzések számából kiderül, hogy nagy számban jelenik meg az iskolai igazolatlan hiányzás, főként a középiskolás gyermekek részéről. Emiatt már több tanuló iskoláztatási támogatását kellett megvonni. Sajnos az iskoláztatási támogatás megvonása legtöbbször nem hoz eredményt, a gyerekeket nem ösztönzi iskolába járásra, csak a szülők, családok anyagi helyzete válik nehezebbé.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	20		59
2009	20		67
2010	18		73
2011	10		74
2012	12		80
2013	n.a.		56
2014	n.a.		52
2015	n.a.		50
2016	4		46
2017	n.a.		48

Forrás: TeIR, KSH Stat

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A *védelembe vétel* a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles.

2008-tól 2013-ig növekedett a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma, 2014-től mutat csökkenést. A kedvezmény igénylése csökken annak ellenére, hogy a családok egyre nehezebb anyagi helyzetben élnek, a községben élő gyermekek száma növekedést mutat. A községben élő gyermekek majdnem 50%-a részesül gyermekvédelmi kedvezményben. Ez az arány tükrözi a családok nehéz anyagi körülményeit.

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	387
2009	431
2010	439
2011	444
2012	418
2013	430
2014	337
2015	298
2016	285
2017	279

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya:

Óvodáztatási és beiskolázási támogatás vehető igénybe, ezáltal csökkentve a családra háruló anyagi jellegű terheket.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya:

A kedvezményes iskolai étkeztetést igénybe veszi a legtöbb rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek. Így az iskolában ingyenesen, vagy kedvezményesen étkezők száma is igen magas arányú.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya:

Területileg jellemző, hogy a mezőgazdaságban dolgozó vendégmunkások gyermekeit is hozzák magukkal, így az iskolában 2017-ben 14 nem magyar állampolgársággal (román) rendelkező gyermeket írtak be.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	38	118	24	221	22	89
2009	45	133	26	233	22	96
2010	43	135	32	211	22	95
2011	59	158	17	192	24	65
2012	68	172	n.a.	251	21	65
2013	56	150	21	216	n.a.	n.a.
2014	49	131	18	221	n.a.	n.a.
2015	87	157	17	241	0	
2016	99	129	25	236	0	85
2017	111	118	32	283	0	69

Forrás: Iskolai adatgyűjtés

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége:

Nincs szegregált, lakótelepszerű lakókörnyezet a községben.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok):

A községben kettő védőnői státusz van a két körzetre, de egy védőnő látja el mindkét körzetet (második körzet helyettesítéssel ellátva). Az állás pályázata folyamatosan ki van írva. A szolgálat irodája a község központjában lévő Egészség ház épületében helyezkedik el. A háziorvosi rendelőkkel egy épületben van, mely megkönnyíti mind a háziorvos, mind a védőnő munkáját, rendszeres kapcsolattartásukat. A szolgálat könnyen megközelíthető helyen van, minden nap van ügyfélfogadási idő, majd családlátogatások során gondozzák az ellátottakat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	81
2009	1	80
2010	1	80
2011	1	83
2012	2	85
2013	2	n.a.
2014	2	n.a.
2015	2	n.a.
2016	2 (1 betöltött+helyettesítés)	n.a.
2017	2 (1 betöltött+helyettesítés)	167

Forrás: helyi adat

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma):

A településen két háziorvosi körzet és ellátás működik. A felnőttek és gyermekek ellátását is végzik, külön házi gyermekorvos nincs a községben. Ennek igénybevételére más településen van lehetőségük a családoknak. A szakorvosi ellátáshoz a megyeszékhelyen, Kecskeméten van lehetőség.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok:

A védőnők, óvodai, iskolai pedagógusok segítséget nyújtanak a szülőknek a fejlesztés felismerésének szükségességében. Tájékoztatják őket a lehetőségekről, a szükséges teendőkről. A fejlesztés megállapításához Nevelési Tanácsadóba vagy Szakértői vizsgálatra küldik a gyerekeket. A korai fejlesztés szükségességét több esetben megállapították, az óvodában és az iskolában egyaránt történik fejlesztés fejlesztő pedagógusokkal. Leterheltségük nagy.

- d) gyermekjóléti alapellátás:

A gyermekek napközbeni ellátására bölcsőde működik 14 férőhellyel, és óvoda 120 férőhellyel. Alapellátás keretében működik a gyermekjóléti szolgálat egy családgondozóval és egy gyermekjóléti munkatárssal a településen. A szolgálat közös irodája az Önkormányzat udvarában helyezkedik el. A szolgálat ellátásában egyre több gyermek, család jelenik meg. A családgondozónak évről évre több eset kerül gondozása alá. A problémák egyre súlyosabbak, halmozódnak a családokban, amely a szolgálat sokrétű tájékozottságát, ismeretét igényli.

- e) gyermekvédelem:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény biztosításával segít az önkormányzat, szükség esetén egyéb szervek segítségét (gyámügy, családsegítők, rendőrség) veszi igénybe.

- f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások:

Krízishelyzet fennállása esetén a családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti szolgálat látja el. Anyagi krízishelyzet esetén az önkormányzat segéllyel tudja támogatni a családokat, emellett szociális alapszolgáltatásokat ajánlanak, étkeztetést biztosítanak. A krízishelyzet megszüntetésére kevés eszköz áll rendelkezésre, hisz ezek a problémák mélyebben gyökereznek, a családsegítők hatásköre korlátozott.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés:

A községben rendszeresen vannak szűrővizsgálatok (általános, ortopédiai, szemészeti), az 5 éve működő uszodai szolgáltatásnak nagy szerepe lehet az egészségfejlesztésben, óvodások, iskolások rendszeresen járnak úszásoktatásra, nyáron úszótábort szerveznek. A településen több táncsoport is működik, felnőttek és gyermekek részére egyaránt lehetőséget adva a szabadidő tevékeny kihasználásának. Rendszeresen vehetnek részt tornán, gerinctornán, jóga foglalkozáson, kis közösségek rendszeresen tartanak futóedzéseket, ahova minden mozogni vágyó becsatlakozhat. Pályázat keretében lehetőség van idősebbek részére Nordic Walking foglalkozásokon részt venni.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv:

A településen a nyári gyermekétkeztetést már évek óta biztosított. Ennek keretében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek a nyári szünidőben is részesülhetnek az iskolában egy meleg ebéd elfogyasztására. Az ingyenes tankönyvhöz való hozzájutás is biztosított.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei:

Hátrányos megkülönböztetésről nincs adat a településen.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása annak igazolása, hogy a
 - gyermek szociális helyzete alapján jogosult;
 - a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
 - természetbeni támogatásnak (július, november hónapban)
 - az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.
- Annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki
 - a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába,
 - továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll óvodáztatási támogatás állapítható meg.
- Magasabb összegű családi pótlék igényelhető:
 - A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után.
 - 1500 gramm születési súly alatt született gyermekek után 3 éves korig különös betegség nélkül is
 - Saját jogán jogosult nevelési ellátásra a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az iskoláztatási támogatásra való jogosultság megszűnésének időpontjától.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása:

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait

fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózását az iskola a TANODA program keretében tudja segíteni. Az óvodában az utaztatás önkormányzati támogatásával színházba viszik a gyerekeket, részt vehetnek néptánc foglalkozásokon, közös délutánt szerveznek a gyerekeknek és szüleiknek, szociális csomagot is állítottak össze számukra. Az iskolában az IPR programot minden évfolyamban újra bevezetik. A programban résztvevő gyermekek kapnak olyan csomagot, amit haza vihetnek, és olyat is, amivel az iskolában tudnak dolgozni. Ezek a csomagok tartalmaztak ruházatot, iskolai tanszereket. A sajátos nevelési igényű gyermekek számára fejlesztő órák biztosítottak gyógypedagógussal. Sajnos az iskolában csak heti egy alkalommal áll rendelkezésre pszichológus a gyermekek számára, de a problémák gyakorisága és súlyosbodása alapján állandó pszichológusra lenne szükség.

Jótekonysági felajánlásokból is kapnak az intézmények támogatásokat, melyet az iskolai foglalkozásokon tudnak felhasználni (holland támogató, Örömhír alapítvány), vagy egyéni támogatásként juttatnak el a legrászorultabbaknak. A családsegítő és gyerekjóléti munkatársak rendszeresen szerveznek jótekonysági ruhaosztást családok számára.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásba n részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásba n részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	9	0	9	10	0	10
Csoport 2	8	0	8	10	0	10
Csoport 3	8	0	8	10	0	10
Csoport 4	5	0	5	7	0	7
Csoport 5	0	0	0	n.a.	0	n.a.
Csoport 6	0	0	0	n.a.	0	n.a.
Összesen	30	0	30	37	0	37

Forrás: Helyi adat, Napköziotthonos Óvoda

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	303
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	3
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	8
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	52
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	36

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2016-2017. tanév														
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szűrjön be plusz sorokat)	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelyek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály		20	10		6	30%	2	10%	1	5%	1			
1. évfolyam B osztály		21	10		3	14%	2	10%	2	10%	2	1		
2. évfolyam A osztály		18	12		3	17%	2	11%	2	11%	2	1		
2. évfolyam B osztály		18	12	2	3	17%	2	11%	1	6%	1			
3. évfolyam A osztály		17	7		4	24%	1	6%	1	6%	1	1		
3. évfolyam B osztály		18	6		5	28%	2	11%	0	0%	0			
4. évfolyam A osztály		17	9		5	29%	3	18%	2	12%	2	2		
4. évfolyam B osztály		18	9		2	11%	3	17%	3	17%	3			
5. évfolyam A osztály		21	6		2	10%	2	10%	0	0%	0			
5. évfolyam B osztály		18	5		2	11%	2	11%	2	11%	1			
6. évfolyam A osztály		17	6		4	24%	4	24%	2	12%	1			
6. évfolyam B osztály		17	4		4	24%	2	12%	1	6%	1			
7. évfolyam A osztály		19	6	1	4	21%	2	11%	2	11%	2			
7. évfolyam B osztály		18	2		1	6%	3	17%	3	17%	1			
8. évfolyam A osztály		17	2		2	12%	3	18%	3	18%	1			
8. évfolyam B osztály		18	0		2	11%	1	6%	1	6%	1		1	
Összesen:		292	106	3	52	18%	36	12%	26	9%	20	5	1	0

Forrás: Iskolai adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.):

Az iskolában egy helyi gyógypedagógus van teljes, állandó munkakörben. Iskolapszichológus heti egy alkalommal áll rendelkezésre az iskola számára. Sajnos a problémák gyakorisága és súlyosbodása miatt mindketten leterheltek, több szakemberre lenne szükség.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció:

A településen egy iskola, óvoda, bölcsőde működik. Az oktatási-nevelési intézményekben nem jelenik meg a hátrányos megkülönböztetés, vagy szegregáció.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések:

Egy-egy intézménnyel rendelkezik a község, így ilyen felmérés nincs.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A kirándulásokon a hátrányos helyzetű gyermekek kedvezményel vehetnek részt.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Vendégmunkások oktatási intézménybe nem járó gyermekeinek veszélyeztetettsége	Felmérés, tájékozódás, tájékoztatás, beiskolázás
A HH-s, HHH-s gyerekek veszélyeztetettsége	Az esélyteremtő programokban (ösztöndíj, tehetséggondozás) résztvevő gyermekek számának növelése
Gyógypedagógiai szakemberhiány	Továbbképzési lehetőségek figyelése Utazó pedagógus igénybevétele
Fiatalfiaink szabadidejének aktív eltöltése	Kulturált szabadidős programok szervezése életkori csoportokra differenciálva Családgondozó szolgálat megerősítése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

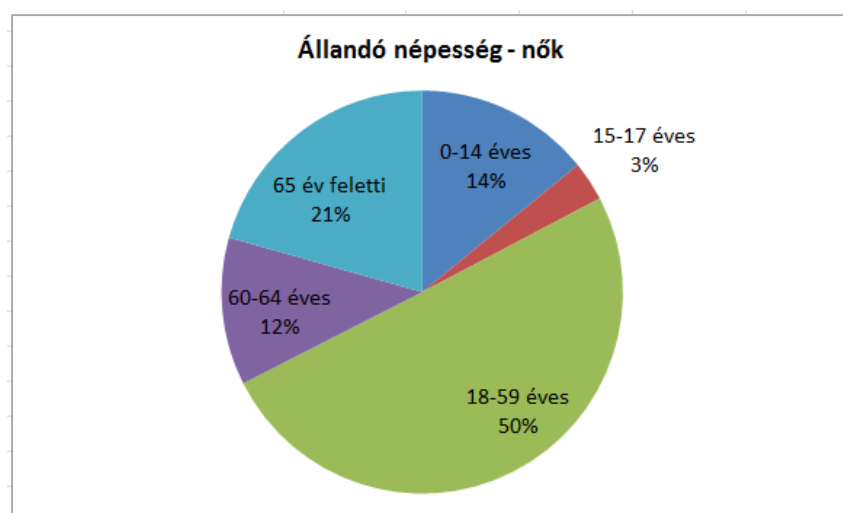
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

Mint az a következő táblázatban jól látható, a nők 50 %-a az aktív keresőképes életkorban van.



Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	1110	1144	1028,5	1018,5	81,5	125,5
2009	1120	1131	1030,75	998,25	89,25	132,75
2010	1135	1098	1031	963,5	104	134,5
2011	1126	1119	1015	997,25	111	121,75
2012	1134	1136	1049,25	1032	84,75	104
2013	1146	1127	1059,25	1021,5	86,75	105,5
2014	1153	1120	1079,25	1033,5	73,75	86,5
2015	1155	1124	1086,25	1044,75	68,75	79,25
2016	1164	1136	1104,5	1062,75	59,5	73,25
2017	1162	1135	1117,25	1072,25	44,75	62,75

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

A fenti adatokból szembetűnően látszik, hogy településünkön lényegesen magasabb a munkanélküli nők száma, mint a férfiaké.

A foglalkoztatott nők száma alacsonyabb, mint a férfiaké. Ezt befolyásolja, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy településünkön nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás, valamint a magas arány oka lehet:

- az 50 év feletti nők esetében a megváltozott képzettségi követelmények,
- a pályakezdők esetén a szakmai tapasztalat hiánya,
- egyeseknél, vagy kisgyermekes anyák esetében a munkából való kiesés.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételről a Munkaügyi Központ nem tudott adatot szolgáltatni, helyi adatbázis pedig nincsen.

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét.

Ugyanakkor a munkanélküli férfiak nagyobb eséllyel vesznek részt vállalkozás-támogatási programokba és vállnak vállalkozóvá. A bértámogatási programokba azonos eséllyel kerülnek be a nők és a férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	125,5	18,5	73	19	2	11	2	2
2009	132,75	20	77,75	16	3	9	6	1
2010	134,5	29	72,5	17	4	6	5	1
2011	121,75	20	67,75	21	1	7	3	2
2012	104	17	56	18	5	5	3	0
2013	105,5	16	62,5	17	4	8	2	0
2014	86,5	15	48,5	14	3	4	2	0
2015	79,25	15	48,25	12	2	2	0	0
2016	73,25	14	44,25	10	3	2	0	0
2017	62,75	15	42,75	5	0	0	0	0

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

A munkanélküli nők körében az alacsony iskolai végzettségük aránya igen magas. Az iskolai végzettséget tekintve az általános iskolát végzettek kerülnek legtöbbször regisztrációra. Megállapítható, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély az elhelyezkedésre. Községünkben motiváljuk az alacsony iskolai végzettségűeket képzéseken való részvételre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, leginkább a munkára való jelentkezéskor mutatkozik meg (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése.

A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása, fizikuma). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka, hogy a közszférában alkalmazott illetmény-előmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja.

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, valamint óvodában, iskolában.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkor- mányzati	egyéb			
2008	102	0	0	0	0	0	0
2009	111	0	0	0	0	0	0
2010	100	1	14	0	0	0	14
2011	110	1	14	0	0	0	14
2012	107	1	14	0	0	0	14
2013	113	1	14	0	0	0	14
2014	109	1	14	0	0	0	14
2015	112	1	14	0	0	0	14
2016	128	1	14	0	0	0	14
2017	129	1	14	0	0	0	14

Forrás: TeIR, KSH Stat, Önkormányzati adatgyűjtés

A törvényi változás értelmében minden 3. évet betöltő gyermeket fel kell venni az óvodába, melynek eleget is tesz az intézmény. Az előző táblázat alapján bölcsődei kapacitásbővítés mindenképpen indokolt, mivel a 3 év alatti gyermekek 1,1 %-ának tudunk csak elhelyezést biztosítani.

A következő táblázatból jól látható, hogy valamennyi 3 év fölötti gyermeket felvesz az óvoda. 2010-ben történt a bölcsőde létrehozásával párhuzamosan az óvoda felújítása. A gyermeklétszámban is jelentős növekedés tapasztalható, a 2015-ös létszámhoz képest 15 gyermekkel több jár óvodába, mely egy újabb csoport létrehozását sürgeti, melyet csak bővítéssel lehet megoldani.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	108	4	110	1	101	0
2009	110	4	110	1	104	0
2010	112	4	110	1	105	0
2011	108	4	110	1	103	0
2012	102	4	110	1	101	0
2013	108	4	110	1	109	0
2014	109	4	110	1	107	0
2015	106	4	120	1	106	0
2016	113	4	120	1	113	0
2017	121	4	120	1	121	0

Forrás: TeIR, KSH Stat, Önkormányzati adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Községünkben folyamatosan növekszik a várandós anyák és a gyermekek száma, aminek oka, hogy a családok második, harmadik gyermeket vállalnak, valamint megfontolják a CSOK támogatás igénybevételét, és inkább választják a vidékies, nyugodtabb légkört, mint a zsúfolt várost. A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások alkalmával. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőt érő erőszak, családon belüli erőszak

Tapasztalatok szerint a családon belüli erőszak nem jut el hatósági szintre, vagy csak akkor, ha többször előfordult már. Az intézkedések igénybevételét, hatóság beavatkozását szégyellik a nők, valamint a döntésben megakadályozza őket a következményektől való félelem, tehát ezek az esetek vagy felderítetlenek maradnak, vagy nem kerülnek ki a családból. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémájukkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön nincsenek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Hátrányos megkülönböztetés ezen a téren nincs, hisz az oktatási, nevelési, művelődési intézmények mindegyikének női vezetője van, valamint a település polgármestere szintén nő. A 6 tagú képviselőtestület 32 %-a, azaz 2 fő nő, oktatási-nevelési intézményekben 85 %-a, a hivatal és önkormányzat munkatársainak 65 %-a a nők aránya.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Helyi viszonylatban, mint az előzőekben feltüntetett táblázatban látható, hogy magasabb a munkanélküli nők száma, de nagyobb arányú a női vezetők száma, és a közintézményekben alkalmazott nők száma is. Az a régi szemlélet, miszerint a nőnek a konyhában a helye, ma már nem megoldható, hisz a nők is munkát vállalnak a család és a háztartás ellátása mellett. A család és a karrier összeegyeztetése nem egyszerű feladat, jó szervezőkészségre, kitartásra, elszántságra és terhelhetőségre van szükség.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők körében magasabb a munkanélküliség	Képzési programok indítása Foglalkoztatók informálása, érzékenyítése A távmunka, részmunka elősegítése, erősítése
Gyermekeket egyedül nevelő, több gyermeket nevelő családok esetében az elszegényedés veszélye	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói

nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

Az időskorúak helyzetét jelentősen befolyásolja családi állapotuk, korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasságok, és nő az özvegyek aránya, mely településünkön igen magas. Az idős emberek nagy része magányosnak érzi magát, hiszen sokszor egyedül marad, unatkozik, e kettő hatására beszűkülnek, elesettség érzésük folyamatosan erősödik. Ezen problémák láncolata sok embernél pszichés megbetegedéseket okozhat.

A község lakosságszámához képest a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya magas. Községünk társadalma előregedő tendenciát mutat. Nagy az elvándorlás és egyre kevesebb gyermek születik. A nyugdíjas korú lakosság körében megfigyelhető, hogy a nők száma jelentősen meghaladja a férfiakét, ahogyan ez országszerte és világszerte megmutatkozik. A községben élő időskorú népességben magas arányú az alacsony jövedelmi helyzetben lévők száma. A nyugdíjak alacsony összegűek, gyakran előfordul, hogy a házaspárok közül csak a férj részesül ellátásban, mert felesége háztartásbeli volt, a gyerekeket

nevelte, esetleg bejelentetlen napszámba tudott elmenni dolgozni, így nem szerzett szolgálati időt. A szolgálati idővel nem rendelkező idők számára lehetőség van időskorúak járadékát igényelni. Sajnos van, aki ebből is kimarad, mert ha a házastárs jövedelme meghaladja a törvényben meghatározott határt, akkor már nem kaphatja meg, ellátás nélkül marad. Az időskorúak jövedelmi helyzetét egyre súlyosbítják a magas rezsi költségek, és romló egészségi állapotuk miatti kiadások.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	386	630	1016
2009	378	618	996
2010	362	586	948
2011	350	583	933
2012	349	565	914
2013	332	554	886
2014	315	514	829
2015	301	500	801
2016	298	498	796
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága:

Az 55 év feletti és alatti aktív korú lakosság munkanélküliségi aránya hasonló a községben. Az 55 év feletti aktív lakosok közül, akinek már előtte is volt/van munkahelye, az dolgozik tovább, bár a leépítések őket érintik a leghamarabb. Aki 55 év felett keres munkát, nehezebben tud elhelyezkedni, de nem feltétlenül a kora miatt, hanem esetleges munkahelyi tapasztalatlansága, alulképzettsége miatt. 55 évesen pályakezdőként nem kap munkalehetőséget. A községre jellemző a mezőgazdaság, melyben az utóbbi években csökkent a munkaerőigény a gépesítések és a külföldi munkavállalók miatt. Sok helyi lakos évekig a mezőgazdasági alkalmi munkából élt, csökkenése miatt viszont szeretne elhelyezkedni, de idősödő kora és munkahelyi tapasztalat hiányában kiszorul a munkaerőpiacról, és elenyésző azon idők száma, akik versenyképes, speciális tudással rendelkezve keresnek munkát.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nincs nyugdíjasok foglalkoztatására irányuló foglalkoztatási programunk. Megfigyelhető, hogy hasznosan szeretnék eltölteni idejüket, szívesen járnak kulturális programokra, nyugdíjas klubba, közös kirándulásokra.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A községben nagy a munkanélküliek száma, ehhez tekintve az 55 év felettiek aránya nem mutat nagy különbséget a fiatalabb korosztályhoz képest.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A községben alapszolgáltatások működnek, melyet az idősek egyre jobban megismernek és igénybe vesznek, ezek: tanyagondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, családsegítés. A tanyagondnoki szolgálat segítséget nyújt a külterületen élő idők számára a községbe, városba való bejutáshoz. A házi

segítségnyújtás jelenleg is szinte teljes kihasználtsággal működik 5 gondozónővel. E szolgáltatás keretében ellátják mind a község belterületén, mind a külterületén élő idős rászorulókat. A szociális étkeztetést egyre nagyobb számban veszik igénybe a nyugdíjasok, ehhez kiszállítást is biztosít a település. A családsegítő szolgálatnál is egyre gyakrabban jelenik meg az idős, nyugdíjas korosztály. Legtöbbször ügyintézésben kérnek segítséget, és az ellátásokról való tájékoztatásban, hozzájutásban. Ezek a szolgáltatások könnyen hozzáférhetők, az idősök és családjaik egyre jobban ismerik és igénylik. A szakellátásokat Kecskeméten tudják elérni. Ehhez a tanyagondnoki szolgálat, a támogató szolgálat nyújt segítséget. Különböző szűrővizsgálatokat a községben is végeznek, mint például: ortopédiai, szemészeti vizsgálat.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	604	0	0%
2009	608	0	0%
2010	624	0	0%
2011	617	0	0%
2012	598	0	0%
2013	598	0	0%
2014	583	0	0%
2015	594	34	6%
2016	600	34	6%
2017	600	24	4%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	43,23
2009	36,58
2010	38,77
2011	38,75
2012	32,92
2013	21,22
2014	20,18
2015	18,08
2016	15
2017	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen rendezett programok gyakori résztvevői vagy szereplői az idős, nyugdíjas korosztály. A kulturális életbe főként a nyugdíjas klub tagjai vonhatók be. A nyugdíjas klub néhány női tagja közös produkcióban szokott részt venni önállóan, és a tánccsoport fiatal tagjaival. A helyben működő idősök napközi otthona jó lehetőség a társasági életre, az ott dolgozó helyi szakember változatos programokat

szervez a hétköznapiakra. A társulás keretében nappali ellátást biztosító intézmény keretében működő nyugdíjas klub által szervezett programokban is részt vesznek, pl: nyugdíjas találkozók, kirándulások. A helyi rendezvények, táncbemutatók, színházi bemutatók, kiállítások rendszeres, és lelkes látogatói.

c) idősök informatikai jártassága

Interjú során a következő táblázat adatai kerültek összegyűjtésre. Nyilvánvaló, hogy az idősök informatikai fejlődése lassú növekvési tendenciát mutat.

6.3.4. számú táblázat - Idősök informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	20	2	10,0%	1	5,0%
2009	20	3	15,0%	2	10,0%
2010	20	3	15,0%	2	10,0%
2011	20	4	20,0%	3	15,0%
2012	20	4	20,0%	3	15,0%
2013	20	4	20,0%	5	25,0%
2014	20	4	20,0%	7	35,0%
2015	20	5	25,0%	9	45,0%
2016	20	5	25,0%	12	60,0%
2017	20	7	35,0%	11	55,0%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A községben nyugdíjas klub, idősök napközi otthona működik, melynek keretében rendszeresen találkoznak, programokon vesznek részt az idősök, melyet a község, vagy saját maguk szerveznek. Sajnos az idős nyugdíjas korosztály nagy részét nehéz bevonni a programokba, kimoszítani otthoni környezetéből. Így alacsony létszámban vesznek részt a rendszeres találkozókon. De a szervezett programok, mint pl. a kiránduláson, szívesen részt vesznek és nagy létszámban jelentkeznek. A könyvtárban szervezett számítógép és internethasználoi tanfolyamon szívesen részt vettek az aktív nyugdíjasok, egyre nagyobb érdeklődéssel. Karácsony előtt a 70 éven felüliek számára szervezünk karácsonyi műsort, ezzel is elősegítve közösségi aktivitásukat, elszeparálódásuk megakadályozását.

Az időskorúak egyre gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává. Rendszeresen tájékoztatást kapnak a rájuk leselkedő veszélyekről, bizalommal fordulhatnak a rendőrséghez, polgárőrséghez, a házi segítségnyújtó szolgálat figyeli a jelzéseiket, szükség esetén tájékoztatja a megfelelő szervezetet.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése Képzések szervezése
Gyakran válnak áldozattá, Megfelelő közbiztonság biztosítása	Idősök környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, Polgárőrség szerepének erősítése, Együttműködés kiterjesztése a rendőrséggel
Alacsony informatikai jártasság	Képzések szervezése, informatikai kompetenciák fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A népszámlálás adatai szerint Magyarországon a népesség 5,7 %-a fogyatékkal élő személy. A népesség fogyatéktípusok szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya: 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességben belül a mozgássérülteké a legnépesebb csoport.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem áll rendelkezésre olyan mérhető statisztikai adat, amely alapján reális képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetükről. A csoport esélyegyenlőségének megteremtésében a helyi Mozgáskorlátozottak Egyesülete a legaktívabb, ahol rendszeres találkozások alkalmával küzdenek meg az őket érintő problémákkal, megkapják a szükséges információkat, kapcsolatot tartanak a megfelelő érdekképviselői szervezetekkel, tájékozódnak a szűrővizsgálatokról, igénybe vehető támogatási formákról. Települési feladat olyan környezet működtetése, ahol a fogyatékkal élők is egyenlő eséllyel érvényesülhetnek a mindennapi élet valamennyi területén.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Fogyatékossguk miatt korlátozott azon tevékenységek száma, melyet ellátni képesek. Rehabilitációs és önfenntartási céllal bedolgozást tudnak vállalni, ezen tevékenységek száma is nagyon korlátozott. Hátrányos megkülönböztetésük a végzendő munkára való alkalmatlanságukból fakad.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. A célcsoport részére szervezett ellátások, szolgáltatások tervezése szükséges, mellyel kapcsolatos pályázati kiírások figyelése nélkülözhetetlen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybe vevők között nagy valószínűséggel vannak fogyatékos személyek, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők (2012. évben 276 fő, 2016-ban 180 fő). Mint látható, a számadatok tekintetében jelentős csökkenés látható a közgyógyellátásban részesülőknél, mely nem feltétlenül azt mutatja, hogy csak ennyi embernek lenne szüksége rá.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (Forrás: TeIR, KSH Stat)

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	277
2009	279
2010	289
2011	296
2012	276
2013	255
2014	213
2015	238
2016	180
2017	n.a.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A település intézményeiben az akadálymentesítés megvalósítása folyamatos, bár még a táblázatból is látható, hogy vannak hiányosságok ezen a területen.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek, járdák, zöldterületek felújítása, kialakítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról, melyhez folyamatosan figyeljük az igénybe vehető forrásokat.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Lásd a b) pontban megfogalmazottakat.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztató	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	n	i	i	i	n	i	i	n	n
	középfok	n	n	n	n	n	n	n	n	n
	felsőfok	n	n	n	n	n	n	n	n	n
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	n	i	i	i	n	n	n	n	n
	járó beteg szakellátás	n	n	n	n	n	n	n	n	n
	alapellátás	n	n	i	i	n	n	n	n	n
kulturális, művelődési intézmények		n	n	i	i	n	n	i	n	n
önkormányzati, közigazgatási intézmény		n	n	i	i	n	n	n	n	n
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		n	n	n	n	n	n	n	n	n
szociális ellátást nyújtó intézmények		n	i	i	i	n	n	i	n	n

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Lásd a b) pontban megfogalmazottakat.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Lásd a b) pontban megfogalmazottakat. Nappali ellátás nem működik, közös találkozási és érdekképviselői tevékenységet a Mozgáskorlátozottak Egyesülete lát el.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fogyatékosokhoz és egészségkárosodáshoz kötődő ellátások és szolgáltatások:

- Magasabb összegű családi pótlék
- Fogyatékosági támogatás
- Vakok személyi járadéka
- Rokkantsági járadék
- Közgyógyellátás
- Gyermekek részére megállapítható támogatások
- Normatív tankönyvtámogatás
- Étkezési térítési díjkedvezmény
- Személyi jövedelemadó-kedvezmény
- Gépjárműadó fizetése alóli mentesség
- Utazási kedvezmény
- Parkolási igazolvány,
- utazási kedvezmény igénybevételére jogosító hatósági bizonyítvány (vasúti személyszállítás, vagy helyközi autóbusz igénybevétele estén):
 - a jogosult részére a jegy- és bérletkedvezmény mértéke 90%-90%.
 - a kísérő 90%-os mértékű menetjegy kedvezményre jogosult, de bérletkedvezményt nem vehet igénybe.
- Személygépkocsi szerzési támogatás
- Személygépkocsi átalakítási támogatásának
- Utazási költségtérítés
- akadálymentesítési támogatás.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők vonatkozásában	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan
Intézmények akadálymentesítésének hiányossága	Pályázati források keresése
A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek	Munkahelyek feltérképezése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Mint az az előző fejezetekben megemlítésre került, a településen a civil szerveződések aktív tevékenységet végeznek, ezek a következők:

- Nyugdíjasklub
- Mozgáskorlátozottak Egyesülete
- Orgoványi Polgárőr Egyesület
- Önkéntes Tűzoltó Egyesület Orgovány
- Orgoványi Lovasklub
- Orgovány Offroad Klub
- Örömhír Alapítvány
- Egyházak

- Táncsoportok

Az Önkormányzat – lehetőségeihez mérten – támogatja a civil szervezetek, egyházak munkáját. Törekszik arra, hogy a szervezetekkel partneri viszonyt kialakítva a település életének egyre több szegmensébe vonjuk be azokat.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A karitatív tevékenységet végző szervezetek valamint az önkormányzat, oktatási-nevelési intézmények között szoros együttműködés mutatkozik, a kialakított jelzőrendszer jelzései alapján jutnak el a segítségnyújtók a célcsoportokhoz, célszemélyekhez. A karitatív tevékenységet végző szervezetek mellett jó tapasztalat az egyéni támogatás, magánszemélyek segítő hozzáállása. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat helyi munkatársai rendszeresen gyűjtenek adományokat, és osztják azt szét együttműködve a Medina Adományboltal, Máltai Szeretetszolgálat, Örömhír Alapítvánnyal.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat, valamint az egyházak közötti kapcsolat kölcsönösen segítő, támogató.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi önkormányzat településünkön nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Jelentős ez a tevékenység Orgovány település viszonylatában, mivel a civil szerveződések, mind-mind a hátrányos helyzetű célcsoportok támogatását, segítését, szolgáltatásokhoz, programokhoz való hozzájutását célozzák meg. Az önkormányzat támogatja lehetőségeihez mérten a civil szervezetek működését is.

- Önkéntes Tűzoltó Egyesület Orgovány
- Orgoványi Polgárőr Egyesület
- Orgoványi Lovasklub
- Orgoványi Sportkör
- Orgoványi Kulturális Egyesület
- Orgovány Offroad Klub

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem vesznek részt ezen feladatokban.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program összeállításában részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési, és szociális területen dolgozó szakemberek. Módszere a személyes kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, adatgyűjtésre, a problémamegoldás lehetőségére.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A település honlapján az elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Orgoványon a Polgármesteri Hivatalban nyomtatott formában is elérhető lesz a dokumentum, amely így elérhetővé válik minden lakos számára és a visszacsatolás, véleményezés lehetősége is biztosított ezáltal.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az elszegényedés oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás folytatása Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása Családi önálló gazdálkodási modell kialakítása
	A hátrányos helyzet generációkon keresztül tartóssága	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése
	A lakossági adósságállomány növekedése	A lakosság életminőségének folyamatos vizsgálata Szükséglet-alapú szolgáltatások szervezése
	A roma népesség hátrányos helyzete	Komplex problémakezelési programok megismerése Közösségi szociális munka szervezése Pályázati források keresése, kihasználása teljeskörű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósulásához
Gyermekek	Vendégmunkások oktatási intézménybe nem járó gyermekeinek veszélyeztetettsége	Felmérés, tájékozódás, tájékoztatás, beiskolázás
	A HH-s, HHH-s gyerekek veszélyeztetettsége	Az esélyteremtő programokban (ösztöndíj, tehetséggondozás) résztvevő gyermekek számának növelése
	Gyógypedagógiai szakemberhiány	Továbbképzési lehetőségek figyelése Utazó pedagógus igénybevétele
	Fiataljaink szabadidejének aktív eltöltése	Kulturált szabadidős programok szervezése életkori csoportokra differenciálva Családgondozó szolgálat megerősítése
Nők	A nők körében magasabb a munkanélküliség	Képzési programok indítása Foglalkoztatók informálása, érzékenyítése A távmunka, részmunka elősegítése, erősítése
	Gyermekek egyedül nevelő, több gyermeket nevelő családok esetében az elszegényedés veszélye	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása
	A magányérzet kialakulásának elkerülése	Szabadidős programok szervezése Zöldterületek, közparkok felújítása Játszótér (kamaszpark) kialakítása
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése Képzések szervezése

	Gyakran válnak áldozattá, Megfelelő közbiztonság biztosítása	Idősek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, Polgárőrség szerepének erősítése, Együttműködés kiterjesztése a rendőrséggel
	Alacsony informatikai jártasság	Képzések szervezése, informatikai kompetenciák fejlesztése
Fogyatékkal élők	Nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők vonatkozásában	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan
	Intézmények akadálymentesítésének hiányossága	Pályázati források keresése
	A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek	Munkahelyek feltérképezése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	Az elszegényedés oka és következménye a tartós munkanélküliség	Orgovány Nagyközség Önkormányzata Helvéciai Mikrotérési Társulás Családsegítő és gyermekjóléti munkatársak Katolikus Caritas Örömhír Alapítvány Felelős: polgármester
	A hátrányos helyzet generációkon keresztüli tartóssága	
	A lakossági adósságállomány növekedése	
	A roma népesség hátrányos helyzete	
Gyermekek	Vendégmunkások oktatási intézménybe nem járó gyermekeinek veszélyeztetettsége	Orgovány Nagyközség Önkormányzata Valamint oktatási, nevelési intézményei, Helvéciai Mikrotérési Társulás Családsegítő és gyermekjóléti munkatársak Orgovány Gyermekeiért Alapítvány Hétszínvirág Alapítvány Felelős: polgármester
	A HH-s, HHH-s gyerekek veszélyeztetettsége	
	Gyógypedagógiai szakemberhiány	
	Fiataljaink szabadidejének aktív eltöltése	
Nők	A nők körében magasabb a munkanélküliség	Orgovány Nagyközség Önkormányzata és intézményei Helvécia és Mikrotérési Szociális és Gyermejjóléti Feladatellátó Társulás Felelős: polgármester, igazgatók
	Gyermekek egyedül nevelő, több gyermeket nevelő családok esetében az elszegényedés veszélye	

Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Orgovány Nagyközség Önkormányzata és intézményei Helvécia és Mikrotérsége Szociális és Gyermekjóléti Feladatellátó Társulás Felelős: polgármester, igazgatók
	Időskorúak veszélyeztetettsége	
	Alacsony informatikai jártasság	
Fogyatékkal élők	Nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők vonatkozásában	Orgovány Nagyközség Önkormányzata és intézményei Helvécia és Mikrotérsége Szociális és Gyermekjóléti Feladatellátó Társulás Felelős: polgármester, igazgatók
	Intézmények akadálymentesítésének hiányossága	
	A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek	

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol az érintettek egyenlő eséllyel vehetnek részt a közösség életében, a munkaerő-piacon, a szolgáltatások elérésében.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők körülményei javuljanak, szemléletük optimista legyen, életvitelükben fontossá váljon az önfenntartás megvalósítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatási, nevelési intézményekben megfelelő fejlődés lehetőségének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának megakadályozására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban betöltött szerepük mellett a munka-erőpiaci szerepüket, aktivitásuk fenntartását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életvitelének kényelmesebbé tételére, az akadálymentesítés feladatainak megoldására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Tartós munkanélküliek számának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elszegényedés oka és következménye a tartós munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közfoglalkoztatás folytatása Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Közmunka-programba minél több munkanélküli bevonása 2. Munkaviszonyuk lehetőség szerinti minél hosszabb idejű fenntartása 3. Visszavezetés a munka világába
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály
Partnerek	Önkormányzat, Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály, munkanélküliek
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon: Közmunka-program maximális feltöltése Középtávon: Közmunka-programban részt vevők elhelyezkedésének ösztönzése Hosszútávon: a tartós munkanélküliek számának csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A segélyezés kényelmességének megszokása, szocializációs problémák
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati erőforrás,

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzet öröklődik?
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzet generációkon keresztüli tartóssága
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. a hátrányos helyzet kiváltó okának felismerése 2. a megelőző, javító tevékenység meghatározása 3. a tevékenység sikerességének értékelése
Résztvevők és felelős	Hátrányos helyzetű gyermekek, családok, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Partnerek	Hátrányos helyzetű gyermekek, családok, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: kiváltó okok felismerése Középtávú: szemléletformálás, életminőség-javításra motiválás Hosszútávú: hátrányos helyzet csökkenése, életminőség javulása, kirekesztettség érzésének csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A generációk nem látnak és nem ismernek más példát, csak azt, amiben élnek.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Lakossági adósságállomány problémája
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakossági adósságállomány növekedése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid és középtávú: lakosság életminőségének folyamatos vizsgálata Közép és hosszútávú: szükséglet-alapú szolgáltatások szervezése Hosszútávú: Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, pénzügyi ismereteket átadó oktatások, előadások szervezése, pénzügyi kultúrára nevelés
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Bevont pénzügyi szervezet, érintett lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Társadalmi probléma lévén a helyi önkormányzat nem kompetens a beavatkozásban, de segítségül szolgálhat abban, hogy pénzügyi szervezetek bevonásával tájékoztatást szervez, a tájékoztatást végző személyes tanácsadással, javaslatokkal élhet, lehetőségeket tárhat fel, segítségével kereshetnek kompromisszumos, de problémamegoldó lehetőségeket.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Információhiány miatt veszélybe kerülhet az eladósodott megélhetése, lakhatása.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, pályázati forrás

Intézkedés címe:	A roma népesség hátrányos helyzete
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A roma népesség hátrányos helyzete
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Komplex problémakezelési programok megismerése Közösségi szociális munka szervezése Pályázati források keresése, kihasználása teljeskörű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósulásához
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kontakt keresése, mellyel áthidalható a szocializációs és kommunikációs különbség
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály , Roma és nem roma lakosság
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Integrálódásuk és szerepük a nem roma közösségekbe Elégedettségi kérdőív
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Szocializációs problémák, mentalitásbeli plaszticitás hiánya, Folyamatos kapcsolattartás
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi forrás, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Átmenetileg a településen tartózkodó kiskorúak veszélyeztetettsége
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Vendégmunkások oktatási intézménybe nem járó gyermekeinek veszélyeztetettsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Felmérés, tájékozódás, tájékoztatás, beiskolázás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés, tájékozódás 2. Lehetőségek felkutatása 3. Intézkedés, beiskolázás, beóvodázás
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Iskola, Óvoda
Partnerek	Orgovány Nagyközség Önkormányzata valamint oktatási, nevelési intézményei, Orgovány Gyermekeiért Alapítvány Hétszínvirág Alapítvány
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Felmérés eredményeinek dokumentumai. Óvodába, iskolába történő beíratást igazoló dokumentumok.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, nem szeretnék a gyermekeiket óvodába, iskolába beíratni. Nincs férőhely, nem tudnak felügyeletet biztosítani a különböző intézményekben. Ezen kockázatok csökkentésére fontos eszköz lehet a motiváció, a gyermekek biztonságának szem előtt tartása.
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű gyerekek veszélyeztetettsége
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A HH-s, HHH-s gyerekek veszélyeztetettsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az esélyteremtő programokban (ösztöndíj, tehetséggondozás) résztvevő gyermekek számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetséges ösztöndíjprogramok, támogatások felkutatása Veszélyeztetett gyerekek pályázathoz segítése
Résztvevők és felelős	Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Iskola, Óvoda,
Partnerek	hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pályázati anyagok dokumentumai. Ösztöndíjasok számának nagy arányú növekedése, az ösztöndíjban részesülők adatainak összesítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem írnak ki több pályázatot az ösztöndíjasok támogatására. Nem tudnak forráshoz jutni.
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi forrás

Intézkedés címe:	Gyógypedagógiai szakemberhiány a településen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyógypedagógiai szakemberhiány
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Utazó pedagógus igénybevétele Továbbképzési lehetőségek figyelése Helyi pedagógusok szakirányú képzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Utazó pedagógus-szolgálat igénybe vétele 2. Szakképzések, és a képzésben részt vevők feltérképezése, 3. Képzéseken való részvétel, munkába állás
Résztvevők és felelős	Iskolai és óvodai pedagógusok
Partnerek	Önkormányzat, Óvoda, Iskola, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2023. dec. 31., folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: szakemberhiány feltérképezése, átmeneti megoldások igénybe vétele Középtávú: megfelelő szakképzések keresése, beiskolázások Hosszútávú: gyógypedagógiai szakterületek lefedése helyi pedagógusok köréből
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Lefedetlen szakterületek, pedagógusok orientálása
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Fiataljaink szabadidejének aktív eltöltése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A magányérzet kialakulásának elkerülése gyerekek, fiatalok körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Fiatalok szabadidős és szociális lehetőségeinek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szabadidős programok szervezése Zöldterületek, közparkok felújítása Játszótér (kamaszpark) kialakítása
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Helvécia és Mikrotérsege Szociális és Gyermejjóléti Feladatellátó Társulás
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szabadidős programok számának növekedése, résztvevő fiatalok számának növekedése, Játszótérre kiadott építési engedély Felújításhoz szükséges eszközök pénzügyi dokumentációja
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdeklődés/forrás hiánya. Pályázati források felkutatásával a kockázatok csökkenthetőek, valamint motiválással, színes programok szerzésével a fiatalok bevonhatóak.
Szükséges erőforrások	pályázati forrás

Intézkedés címe:	Tartós munkanélküliség arányának csökkentése, segítségnyújtás az elhelyezkedésben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők körében magasabb a munkanélküliség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Képzési programok indítása Foglalkoztatók informálása, érzékenyítése A távmunka, részmunka elősegítése, erősítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- felmérés készítése - motivációs igény felmérése, kapcsolatfelvétel az érintettekkel - képzési lehetőségek felkutatása, orientálása, - foglalkoztatási igényfelmérés
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Orgovány Községi Önkormányzat és intézményei
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkanélküliség arányának csökkenése a nők körében. Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály , KSH adatok
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, nem tudnak képzést, képzési helyszínt ajánlani, a munkaerőpiac beszűkülése miatt álláshelyek csökkenése
Szükséges erőforrások	Szakember, képzési helyszín, eszközök, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Egyedülálló szülők és nagycsaládosok elszegényedésének veszélye
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Gyermekeket egyedül nevelő, több gyermeket nevelő családok esetében az elszegényedés veszélye
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Veszélyeztetett családok felmérése
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Szociális osztály, Védőnő, Gyermekorvos
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elszegényedett családok számának csökkenése, az ellátásokhoz való hozzáférés egyszerűsödése, veszélyeztetett családok körülményeinek javulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Rendelkezésre álló források hiánya
Szükséges erőforrások	Szociális ellátórendszer forrásai, valamint az Önkormányzat szabad keretéből felhasználásra/támogatásra bocsátott összeg.

Intézkedés címe:	Egyedül élő idők helyzete
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élő, magányos idők aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése Képzések szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Egyedül élő idők körének feltérképezése 2. Igények felmérése, motiválás 3. Bevonás aktív tevékenységbe, közösségi összetartozás fokozása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Idősek Napköziotthona
Partnerek	Idősek Napköziotthona
Határidő(k) pontokba szedve	2023. dec. 31., folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: megfelelő tájékoztatási rendszer kialakítása Középtávú: motiváltság kialakítása a közösséghez való tartozásban Hosszútávú: magányérzet csökkentése, aktivitás fokozása a közösségi életben
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváltság hiánya, lelki tényezők pozitív formálása
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrások

Intézkedés címe:	Időskorúak veszélyeztetettsége
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősök gyakran válnak áldozattá, Megfelelő közbiztonság biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Elszigeteltség érzetének csökkentése, bevonás a helyi programokba Idősök környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, tájékoztatás fokozása Polgárőrség szerepének erősítése, Együttműködés kiterjesztése a rendőrséggel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	• Idősökkel felvenni a kapcsolatot. Tájékozódni, hogy milyen programokat szeretnének, min vennének részt szívesen. • Programok szervezése, különösen a közbiztonság erősítésének figyelembevételével. • A polgárőrség, rendőrség bevonása a programokba, tájékoztatásba. • A közbiztonság érzetének erősítése, tájékoztatás a bűnözési módszerekről.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, Idősök Napköziothona
Partnerek	Idősök Napköziothona
Határidő(k) pontokba szedve	2023. dec. 31., folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Időskorúak biztonságérzetének fokozása Polgárőrséggel, rendőrséggel kötött megállapodás a tájékoztató napok szervezésére. A tájékoztató napokon részt vett személyek névsorának dokumentálása. Bűnözési statisztikai adatok javulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi forrás,

Intézkedés címe:	A digitális írástudás megszerzésének elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Alacsony informatikai jártasság az idősek, munkanélküliek körében
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Képzések szervezése, informatikai kompetenciák fejlesztése: önéletrajz/motivációs levél írási technikák elsajátításának elősegítése, internethasználat elősegítése, motiválása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- felmérés készítése: kérdőívek, igényfelmérés - képzés szervezése - munkaügyi központtal, képzőkkel együttműködés
Résztvevők és felelős	Felelős: Önkormányzat Családsegítő központ, Művelődési Ház és Könyvtár, képzést végző szervezetek, leendő foglalkoztatottak
Partnerek	Önkormányzat, Családsegítő központ, Művelődési Ház és Könyvtár, képzést végző szervezetek, leendő foglalkoztatottak
Határidő(k) pontokba szedve	2019. február: idősek között igényfelmérés 2019. június: Digitális Jólét Program, időügyi mentor közreműködése 2019. december: képzés szervezése, helyszín és infrastruktúra biztosítása 2020. június: képzések folyamatos lebonyolítása A lehetőség folyamatos biztosítása
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Igényfelmérés dokumentumai, pályázati anyagok, képzések jelenléti ívei
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváció hiánya – tájékoztatás a program előnyeiről
Szükséges erőforrások	Szakember, képzési helyszín, számítógépek, internetkapcsolat

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élőkre vonatkozó felmérés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők vonatkozásában
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Együttműködési háló kialakítása 2. Adatgyűjtés szervezetektől, érintettektől 3. Folyamatos aktualizálás
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester Mozgáskorlátozottak, Önkormányzat
Partnerek	Idősek otthona, Önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Feladatok, és feladatot elvégző kijelölése 2019. máj. 1. 2. Érintettek felkutatása, felmérése : 2019. dec. 31. 3. Összegzés készítése: 2020. márc. 31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis elkészítése Folyamatos karbantartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán erőforrás hiánya
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Akadálymentesített település
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Intézmények akadálymentesítésének hiányossága
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövidtávú: A lakosságot ellátó intézmények akadálymentesítésének felmérése, megvalósulásuk figyelemmel kísérése. Az intézmények többsége akadálymentesített: <i>Önkormányzat:</i> braille <i>Óvoda:</i> indukciós hurok, braille <i>Iskola:</i> rámpa, akadálymentesített mosdó, braille <i>Egészségház:</i> rámpa Hosszútávú: Az akadálymentesítés minél nagyobb mértékű elérése További lehetőségek, célok felkutatása, pályázati források keresése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- A település nem önkormányzati intézményei akadálymentesítettségének felmérése , megvalósulásuk szorgalmazása
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester Jegyző
Partnerek	Önkormányzat, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Idősek Napköziotthona.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2019. dec. 31 Hosszútávú: 2023. dec. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	A település intézményeinek, közterületeinek akadálymentesítése. Fogyatékkal élők nagyobb számú részvétele a közéletben.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Folyamatos kapcsolattartás
Szükséges erőforrások	Pályázati források figyelése, palyazat.gov.hu Fenntartás, karbantartás a mindenkori költségvetés terhére.

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők munkaerő-piaci esélyei
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Munkahelyek feltérképezése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére Fogyatékkal élők képzése a nagyobb foglalkoztatottság érdekében
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Fogyatékkal élőkre vonatkozó felmérés elkészítése 2. Munkahelyek a fogyatékkal élők részére – felmérés 3. Képzési lehetőségek, egyéb alternatívák munkavégzésre
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester Önkormányzat, Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály ,
Partnerek	Helyi vállalkozók, munkáltatók
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növekedése, Munkaügyi Központ adatai, képzést lebonyolító oktatásszervezet dokumentumai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Korlátozott lehetőségek
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliek számának csökkentése	Az elszegényedés oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás folytatása Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása		1. Közmunka-programba minél több munkanélküli bevonása 2. Munkaviszonyuk lehetőség szerinti minél hosszabb idejű fenntartása 3. Visszavezetés a munka világába	Önkormányzat, Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály	folyamatos	Rövid távon: Közmunka-program maximális feltöltése Középtávon: Közmunka-programban részt vevők elhelyezkedésének ösztönzése Hosszútávon: a tartós munkanélküliek számának csökkenése	Humán, pénzügyi, pályázati erőforrás,	
2	A hátrányos helyzet öröklődik?	A hátrányos helyzet generációkon keresztüli tartóssága	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása		1. a hátrányos helyzet kiváltó okának felismerése 2. a megelőző, javító tevékenység meghatározása 3. a tevékenység sikerességének értékelése	Polgármester	Folyamatos	Rövidtávú: kiváltó okok felismerése Középtávú: szemléletformálás, életminőség-javításra motiválás Hosszútávú: hátrányos helyzet csökkenése, életminőség javulása, kirekesztettség érzésének csökkenése	Humán, pénzügyi, pályázati forrás	
3	Lakossági adósságállomány problémája	A lakossági adósságállomány növekedése	Rövid és középtávú: lakosság életminőségének folyamatos vizsgálata Közép és hosszútávú: szükséglet-alapú		Tájékoztatás, pénzügyi ismereteket átadó oktatások, előadások szervezése, pénzügyi kultúrára nevelés	Polgármester	folyamatos	Társadalmi probléma lévén a helyi önkormányzat nem kompetens a beavatkozásban, de segítségül szolgálhat abban, hogy pénzügyi szervezetek bevonásával tájékoztatást szervez, a	Humán, pénzügyi, pályázati forrás	

			szolgáltatások szervezése Hosszútávú: Családi önellátó gazdálkodási modell kialakítása					tájékoztatást végző személyes tanácsadással, javaslatokkal élhet, lehetőségeket tárhat fel, segítségével kereshetnek kompromisszumos, de problémamegoldó lehetőségeket.		
4	A roma népesség hátrányos helyzete	A roma népesség hátrányos helyzete	Komplex problémakezelési programok megismerése Közösségi szociális munka szervezése Pályázati források keresése, kihasználása teljeskörű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósulásához		Kontakt keresése, mellyel áthidalható a szocializációs és kommunikációs különbség	Polgármester	folyamatos	Integrálódásuk és szerepük a nem roma közösségekbe Elégedettségi kérdőív	Humán és pénzügyi forrás, pályázati forrás	

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Átmenetileg a településen tartózkodó kiskorúak veszélyeztetettsége	Vendégmunkások oktatási intézménybe nem járó gyermekeinek veszélyeztetettsége	Felmérés, tájékoztató, tájékoztatás, beiskolázás		1. Felmérés, tájékoztató 2. Lehetőségek felkutatása 3. Intézkedés, beiskolázás, beövezés	Polgármester	Folyamatos	Felmérés eredményeinek dokumentumai. Óvodába, iskolába történő beíratást igazoló dokumentumok.	Humán és pénzügyi forrás	
2	Hátrányos helyzetű gyerekek veszélyeztetettsége	A HH-s, HHH-s gyerekek veszélyeztetettsége	Az esélyteremtő programokban (ösztöndíj, tehetséggondozás) résztvevő gyermekek számának növelése		Lehetséges ösztöndíjprogramok, támogatások felkutatása Veszélyeztetett gyermekek pályázathoz segítése	Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat	Folyamatos	Pályázati anyagok dokumentumai. Ösztöndíjasok számának nagy arányú növekedése, az ösztöndíjban részesülők adatainak összesítése.	Humán és pénzügyi forrás	

3	Gyógypedagógiai szakemberhiány a településen	Gyógypedagógiai szakemberhiány	Utazó pedagógus igénybevétele Továbbképzési lehetőségek figyelése Helyi pedagógusok szakirányú képzése		1. Utazó pedagógus-szolgálat igénybevétele 2. Szakképzések, és a képzésben részt vevők feltérképezése, 3. Képzéseken való részvétel, munkába állás	Iskolai és óvodai pedagógusok	2023.12.31, folyamatos	Rövidtávú: szakemberhiány feltérképezése, átmeneti megoldások igénybevétele Középtávú: megfelelő szakképzések keresése, beiskolázások Hosszútávú: gyógypedagógiai szakterületek lefedése helyi pedagógusok köréből	Humán és pénzügyi erőforrások	
4	Fiataljaink szabadidejének aktív eltöltése	A magányérzet kialakulásának elkerülése gyerekek, fiatalok körében	Fiatalok szabadidős és szociális lehetőségeinek bővítése		Szabadidős programok szervezése Zöldterületek, közparkok felújítása Játszótér (kamaszpark) kialakítása	Polgármester	Folyamatos	Szabadidős programok számának növekedése, résztvevő fiatalok számának növekedése, Játszótérre kiadott építési engedély Felújításhoz szükséges eszközök pénzügyi dokumentációja	pályázati forrás	
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Tartós munkanélküliség arányának csökkentése, segítségnyújtás az elhelyezkedésben	A nők körében magasabb a munkanélküliség	Képzési programok indítása Foglalkoztatók informálása, érzékenyítése A távmunka, részmunka elősegítése, erősítése		-felmérés készítése - motivációs igény felmérése, kapcsolatfelvétel az érintettekkel - képzési lehetőségek felkutatása, orientálása, - foglalkoztatási igényfelmérés	Polgármester	folyamatos	Munkanélküliség arányának csökkenése a nők körében. Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály, KSH adatok	Szakember, képzési helyszín, eszközök, pályázati forrás	
2	Egyedülálló szülők és nagycsaládosok elszegényedésének veszélye	Gyermekek egyedül nevelő, több gyermeket nevelő családok esetében az elszegényedés veszélye	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása		Veszélyeztetett családok felmérése	Polgármester	Folyamatos	Az elszegényedett családok számának csökkenése, az ellátásokhoz való hozzáférés egyszerűsödése, veszélyeztetett családok körülményeinek javulása.	Szociális ellátórendszer forrásai, valamint az Önkormányzat szabad keretéből felhasználásra/támogatásra bocsátott összeg.	
...										

IV. Az idők esélyegyenlősége										
1	Egyedül élő idők helyzete	Magas az egyedül élő, magányos idők aránya	Az aktivitást és függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése Képzések szervezése		Egyedül élő idők körének feltérképezése Igények felmérése, motiválás Bevonás aktív tevékenységbe, közösségi összetartozás fokozása	Önkormányzat	2023. dec. 31., folyamatos	Rövidtávú: megfelelő tájékoztatási rendszer kialakítása Középtávú: motiváltság kialakítása a közösséghez való tartozásban Hosszútávú: magányérzet csökkentése, aktivitás fokozása a közösségi életben	Humán és pénzügyi erőforrások	
2	Időskorúak veszélyeztetettsége	Az idők gyakran válnak áldozattá, Megfelelő közbiztonság biztosítása	Elszigeteltség érzetének csökkentése, bevonás a helyi programokba Idők környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, tájékoztatás fokozása Polgárőrség szerepének erősítése, Együttműködés kiterjesztése a rendőrséggel		Idősekkel felvenni a kapcsolatot. Tájékoztódní, hogy milyen programokat szeretnének, min vennének részt szívesen. Programok szervezése, különösen a közbiztonság erősítésének figyelembevételével. A polgárőrség, rendőrség bevonása a programokba, tájékoztatásba. A közbiztonság érzetének erősítése, tájékoztatás a bűnözési módszerekről.	Önkormányzat	2023. dec. 31., folyamatos	Időskorúak biztonságérzetének fokozása Polgárőrséggel, rendőrséggel kötött megállapodás a tájékoztató napok szervezésére. A tájékoztató napokon részt vett személyek névsorának napokon dokumentálása. Bűnözési statisztikai adatok javulása.	Humán és pénzügyi forrás	
3	A digitális írástudás megszerzésének elősegítése	Alacsony informatikai jártasság az idők, munkanélküliek körében	Képzések szervezése, informatikai kompetenciák fejlesztése: önéletrajz/motivációs levél írási technikák elsajátításának elősegítése, internethasználat elősegítése, motiválása		felmérés készítése: kérdőívek, igényfelmérés képzés szervezése munkaügyi központtal, képzőkkel együttműködés	Önkormányzat	2019. febr: idők között igényfelmérés 2019. jún: Digitális Jólét Program, időügyi mentor közreműködése 2019. dec: képzés szervezése, helyszín és infrastruktúra biztosítása 2020. jún:	Igényfelmérés dokumentumai, pályázati anyagok, képzések jelenléti ívei	Szakember, képzési helyszín, számítógépek, internetkapcsolat	

							képzések folyamatos lebonyolítás a			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők vonatkozó felmérés	Nem rendelkezünk releváns adatokkal a fogyatékkal élők vonatkozásában	Adatbázis létrehozása a fogyatékkal élők számára és helyzetére vonatkozóan		Együttműködési háló kialakítása Adatgyűjtés szervezetektől, érintettektől Folyamatos aktualizálás	Polgármester	Feladatok, és feladatot elvégző kijelölése 2019. máj. 1. Érintettek felkutatása, felmérése : 2019. dec. 31. Összegzés készítése: 2020. márc. 31	Adatbázis elkészítése Folyamatos karbantartása	Humán erőforrás	
2	Akadálymentesített település	Intézmények akadálymentesítés ének hiányossága	Rövidtávú: A lakosságot ellátó intézmények akadálymentesítés ének felmérése, megvalósulásuk figyelemmel kísérése. Az intézmények többsége akadálymentesítet t: <i>Önkormányzat:</i> braille <i>Óvoda:</i> indukciós hurok, braille <i>Iskola:</i> rámpa, akadálymentesítet t mosdó, braille <i>Egészségház:</i> rámpa Hosszútávú: Az akadálymentesítés minél nagyobb mértékű elérése		- A település nem önkormányzati intézményei akadálymentesítettségé nek felmérése , megvalósulásuk szorgalmazása - művelődési ház és könyvtár, és az idősek napközithonának akadálymentesítése	Felelős: Polgármester Jegyző	Rövidtávú: 2019. dec. 31 Hosszútávú: 2023. dec. 31.	A település intézményeinek, közterületeinek akadálymentesítése. Fogyatékkal élők nagyobb számú részvétele a közéletben.	Pályázati források figyelése, palyazat.gov.hu Fenntartás, karbantartás a mindenkori költségvetés terhére.	

			További lehetőségek, célok felkutatása, pályázati források keresése							
3	Fogyatékkal élők munkaerő-piaci esélyei	A fogyatékkal élők elhelyezkedési esélyei nem megfelelőek	Munkahelyek feltérképezése és azok figyelmének felhívása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségére Fogyatékkal élők képzése a nagyobb foglalkoztatottság érdekében		Fogyatékkal élőkre vonatkozó felmérés Munkahelyek a fogyatékkal élők részére – felmérés Képzési lehetőségek, egyéb alternatívák munkavégzésre	Polgármester	Folyamatos	Fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növekedése, Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztály adatai, képzést lebonyolító oktatószervezet dokumentumai	Humán erőforrás, pályázati forrás	

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk kéri, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

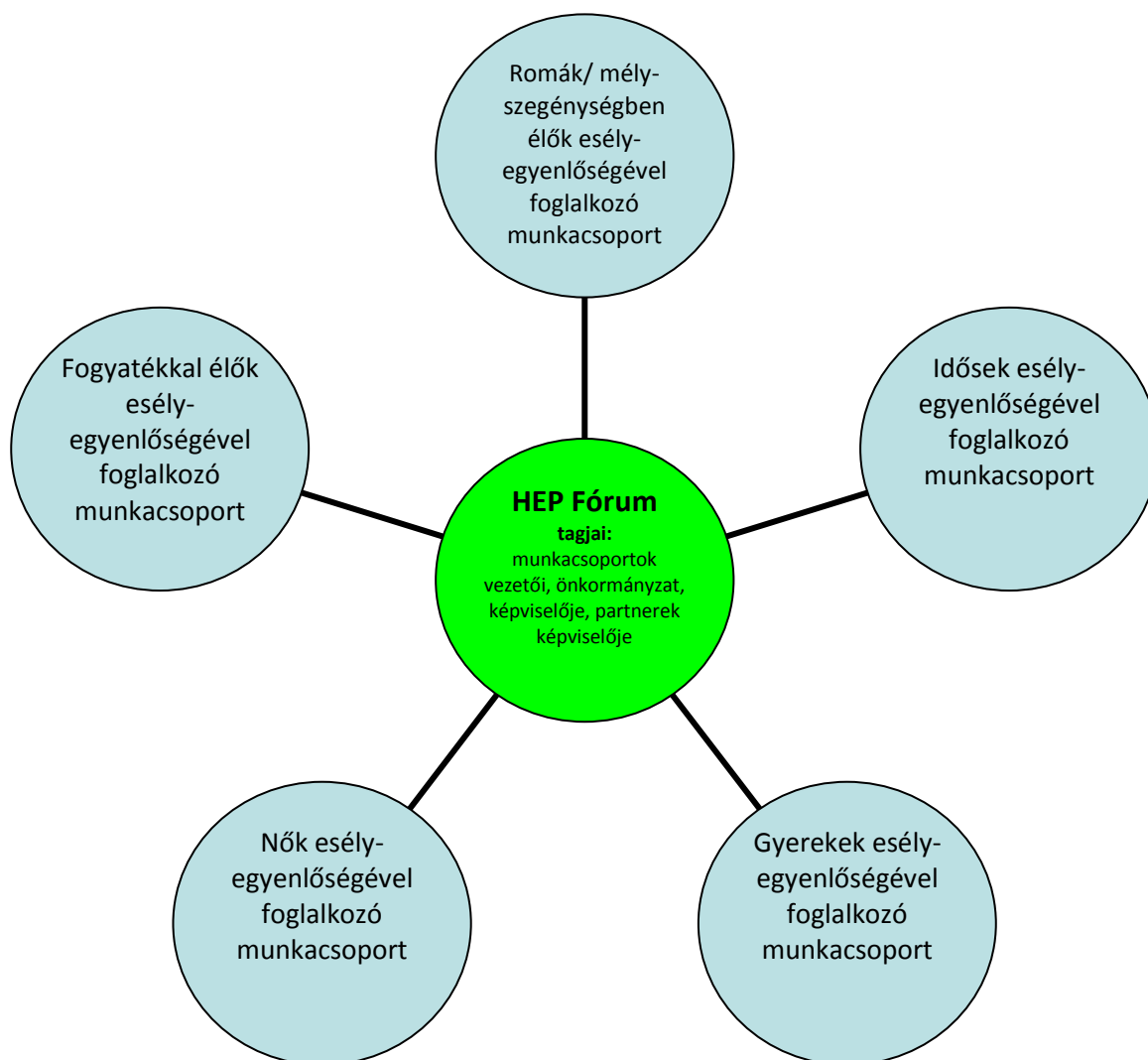
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Orgovány Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Orgovány Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **112/2018.(12.19.) KT** számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Orgovány, 2018. dec. 19.
Dátum



Pal Sallai
Aláírás

Az Orgovány Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum 2018.12.19.



Szabó Katalin
Partner aláírás

Dátum 2018.12.19.



Gyulai Mária
Partner aláírás

Dátum 2018. 12. 19.



Gyulai Mária
Partner aláírás

Dátum 2018. 12. 19.

Szabó Katalin
Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²²

NÉV ²³	HEP részei ²⁴										Aláírás ²⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Orgovány Polgármesteri Hiv. Bánszki Jánosné	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Bánszki János</i>
Általános Iskola Gyarmatiné Márton Olga	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Gyarmati Márton</i>
Napköziotthonos Óvoda Somogyiné Horváth Henrietta	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Somogyi Henrietta</i>
Napköziotthona Szász Imréné	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Szász Imre</i>
Orgoványi Művelődési Ház Gajdác Anikó	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Gajdác Anikó</i>
Gál Szilvia	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	<i>Gál Szilvia</i>

²² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

²³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

²⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

²⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.